SAREA PĂMÂNTULUI

Buletin de informare misionar-pastorală şi culturală a staţiunii Târgu Ocna, judeţul Bacău

Apare cu binecuvântarea IPS Dr. Ioachim, Arhiepiscopul Romanului şi Bacăului

Anul XXI, nr. 1 (85) / ianuarie-martie 2026

Continuăm să dezvoltăm oraşul!

Suntem în luna lui Mărţişor, cel aducător de Proiecte bucurie, de flori, de zâmbete! Am trecut cu bine peste iarna 2025-2026. Am avut zăpadă atât cât să nu ne plângem că suntem întroieniţi, am circulat câteva zile mai greu, am avut şi câteva nopţi cu ger, dar iarna are farmecul ei! Şi ne-am bucurat de frumuseţea zilelor în care totul era de un alb imaculat, iar aerul rece ne îndemna să cugetăm la iernile de altă dată! Copiii au fost cei mai bucuroşi, s-au dat cu sania, au construit oameni de

(continuare în p. 32)

Jurist Maria STAN

† Ioachim
Arhiepiscopul Romanului şi Bacăului

Teofania, eveniment metafizic, consemnat de istorie*

Botezul Domnului este unul dintre cele mai importante evenimente revelatoare ale identităţii Mântuitorului Iisus Hristos ca Fiu al lui Dumnezeu. Din paginile Sfintei Scripturi observăm cum Iisus Hristos, aşa cum a făcut şi la tăierea

(continuare în p. 3)

* Cuvânt la Sărbătoarea Botezului Domnului, 6 ianuarie 2026

Protoiereu Nicolae ZAHARIA

Taina Crucii în Postul Mare

Postul Mare reprezintă una dintre cele mai profunde perioade din viaţa Bisericii, un timp al reculegerii, regăsirii şi înnoirii interioare. La rânduiala ascetică se adaugă pedagogia spirituală, prin care credinciosul este chemat să intre, în mod conştient şi liber, în taina mântuirii. De fapt, întreaga viaţă liturgică a Postului Mare devine o învăţătură vie, o şcoală a inimii în care omul deprinde lepădarea de sine spre a se apropia de

(continuare în p. 31)

Cuprins
– pe pagina a 2-a –

Preot Dr. Daniel NICHITA

Suferinţa ca drum spre întâlnirea cu Dumnezeu, în Taina Sf. Maslu

Într-o lume dominată de dorinţa eliminării cu orice preţ a durerii, suferinţa umană rămâne una dintre temele actuale profunde. Învăţătura de credinţă a Bisericii Răsăritene transformă însă radical modul în care

(continuare în p. 4)

Revista «Sarea pământului» poate fi accesată şi la adresele **www.orasul-targuocna.ro** şi **www.potirulviisoarei.ro**

editorial

Întoarcerea acasă

Pentru cei plecaţi departe, întoarcerea acasă, la casa părintească şi-n locurile copilăriei, nu înseamnă doar ostoire de dor şi revedere cu cei dragi, ci reaşezarea trupului şi a spiritului în atmosfera casei părinteşti despre care poporul

Preot Petru RONCEA

Redacţia mulţumeşte Primăriei Târgu Ocna pentru contribuţia financiară oferită la apariţia tipărită a acestui număr.

Cuprins

† Ioachim / **Teofania, eveniment metafizic, consemnat de istorie** 1
Jurist Maria Stan / **Continuăm să dezvoltăm oraşul!** 1
Protoiereu Nicolae Zaharia / **Taina Crucii în Postul Mare** ... 1
Preot Dr. Daniel Nichita / **Suferința ca drum spre întâlnirea cu Dumnezeu în Taina Sf. Maslu** 1
Preot Petru Roncea / **Întoarcerea acasă** 1
Dimitria Ilie / **Fiara** 5
Valeriu Filimon / **Noapte de pace** 5
Preot Ionatan Stanciu / **Liturghia Cuvântului** 6
Protos. Vasile Nica / **Să ne împărtăşim mai des, sau mai rar?** 7
Preot Sorin Postelnicu / **Întâmpinarea Domnului de către bătrânii drepți și stăruitori** 9
General (r) Conf. Univ. Dr. Vasile Jenică Apostol / **Generalul Iacob Zadic şi-a legat pentru eternitate numele...** 10
† Ioachim / **Actul Unirii de la 1859 - reflexie a unității familiei creştine** 16
Preot Ioan Bârgăoanu / **Trepte / Primăvară / Apostazie** ... 16
O pagină cu pilde de folos 17
Robert Ciobanu / **„Doamne, sporeşte-ne credința!“** 18
Preot prof. Ion Buga / **Drumul Siminei** 22
Luminița-Maria Radu / **Elevul de ieri al Şcolii de Meserii din Târgu Ocna, Sfântul de azi al Bisericii Ortodoxe** 20
Spicuiri din Filocalie 23
Presb. Aurelia Genes / **Despre dragostea lui Dumnezeu față de oameni (III)** 24
Afloarei Alessia Elena / **Dulci nestemate de primăvară** 25
Nicu Cojoc / **Daruri cereşti** 25
Presb. prof. dr. ing. dipl. Nicoleta Vartolomei / **Piramida Alimentară: Evoluția Nutriției de la 1992 la 2026** 26
Mădălina Ciochină / **Sub oblăduirea Ta** 27
Preot Benone Văsâi / **Bucurii duhovniceşti la vatra monahală de pe Cireşoaia** 28
Preot Dr. Andrei-Silviu Neicu / **Mărțişor duhovnicesc în oraşul-stațiune Târgu Ocna** 29
Prof. Docan R. / **Sub semnul excelenței: Prof. dr. ing. Nicoleta Vartolomei obține un brevet de invenție național** 30
Maria Moldovan / **Ghicitoare** 30
Preot dr. Dumitru Bodale / **Prin Cruce la mântuire** 36
Vasile Ilie / **Răspuns** 36

nostru are o adâncă înțelepciune că ea nu se vinde. Înstrăinarea casei părinteşti te lipseşte de şansa revenirii la izvorul fântânii de la poartă şi la adierea răcoroasă coborând de pe creste la fereastra deschisă în prag de dimineață purtând pe aripile ei trilurile doxologiei matinale ale păsărelelor. Mai ales când eşti plecat de la casa părintească şi te simți bolnav sau prea înstrăinat, adesea doar întoarcerea acasă te liniştește şi-ți vindecă trupul şi sufletul.

Anii din urmă au vitregit mulțime, mai ales, de tineri de aerul cel curat şi apa cea răcoroasă cu care şi-au legănat copilăria. Interesant e că unii au avut inspirația să investească din câştigul lor construindu-şi o casă acasă, să aibă unde trage când nu vor mai putea îndura înstrăinările tinereții. Un instinct de conservare i-a împins să cheltuiască – din punct de vedere al altora, necugetat – tocmai într-un sat îndepărtat, dar în care s-au născut, construindu-şi o casă lângă cea a copilăriei şi aproape de cimitirul părinților.

Nu fac, prin această constatare, neapărat invitație dragilor noştri înstrăinați de casa părintească să se întoarcă acasă. Poate doar că, dacă se simt bolnavi şi tulburați sufleteşte, leacul reaşezării în normalitate poate fi liniştirea setei din fântâna copilăriei. Şi rugăciunea în biserica în care te-ai botezat şi-ai murmurat întâia oară *Hristos a Înviat!*

Noi avem mulți părinți duhovniceşti la casa sau chilia cărora am crescut, deseori trecându-le pragul şi inspirând aerul copleşit de mireasma duhului vieții lor care ne liniştea zbuciumul sufletesc, alinându-ne suferințele zilnice şi luminându-ne calea spre cer. A merge la omul lui Dumnezeu este mântuitor lucru, că acolo este un colț de rai, *acasa* către care trebuie să ne îndreptăm întotdeauna. Omul lui Dumnezeu seamănă cu Dumnezeu, la el găseşti ce vrei să afli din Dumnezeu. Cu toate acestea, fiecare părinte duhovnicesc este aparte printr-o harismă cu care Dumnezeu l-a binecuvântat. Şi ucenicii lui duhovniceşti încep a-i semăna tocmai în ceea ce părintele lor excelează, sau îşi exteriorizează mai mult din chipul lui lăuntric.

O, câți părinți duhovniceşti avem la care trebuie să ne întoarcem pentru însănătoşire spirituală!

A te întoarce acasă, sufleteşte vorbind, înseamnă a-ți revizui, aşadar, starea duhovnicească, a-ți dori însănătoşire spirituală, a te simți abătut şi depărtat de ceea ce au fost părinții tăi. Ei, dar asta înseamnă să te smereşti, să-ți pleci capul şi să ai curajul să te întorci acasă.

Din când în când mergem la câte un control medical să vedem cum stăm cu sănătatea, dacă nu cumva vreo boală de moarte s-a cuibărit în noi. Oare nu acelaşi lucru îl facem când privim întunericul dinlăuntrul nostru, conduşi de lumina şi duhul Evangheliei?

Întoarcerea la Părinții Bisericii, la duhul cel bun al Sfinților, la casa părintească, iată ținta acestui editorial!

2026 - Anul omagial al pastoraţiei părinţilor şi copiilor. Anul comemorativ al sfintelor femei din calendar (mironosiţe, muceniţe, cuvioase, soţii şi mame)

Teofania, eveniment metafizic, consemnat de istorie

(urmare din p. 1)

împrejur cea după trup, Își asumă toate tradițiile și cutumele contemporanilor Săi. El, ca Dumnezeu, a fost botezat de Înaintemergătorul Ioan, nu pentru că avea nevoie de acest act, ci pentru a plini toată dreptatea (Matei 3,15). A plini toată dreptatea este un fel de lege organică, nescrisă, statornicită, din eternitate, în intimitatea ființei lui Dumnezeu, unde rațiunea umană nu poate pătrunde.

Ioan practica un botez al pocăinței, care nu se asemăna cu Taina Botezului cu apă, cu Duh Sfânt și cu foc (Matei 3,11) întemeiat de Hristos, Taină care a intrat în practica Bisericii din toate timpurile și va fi practicată până la sfârșitul veacurilor. Epicleza Tainei pe care au folosit-o Sfinții Apostolii este fundamentată pe cuvintele Mântuitorului Hristos: drept aceea, mergând, învățați toate neamurile, botezându-le în numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh (Matei 28,19).

Nu știm ce formulă baptismală a folosit Ioan când a convenit să Îl boteze pe Hristos, făcând ascultare față de Cel ce era Mielul lui Dumnezeu (Ioan 1, 29), Care a venit să ia asupra Sa fărădelegile noastre din apa Iordanului, care simboliza apele baptismale din toate timpurile. Iisus nu avea niciun păcat și, deci, nu avea nevoie de această spălare (abluțiune) a pocăinței, dar a intrat în apă, El fără păcat fiind, pentru a lua asupră-Și murdăria fărădelegilor noastre. Când Hristos a luat păcatele oamenilor, a făcut ca în toate apele baptismale ale lumii să se regăsească germenii Învierii, care să pătrundă ființa celui scufundat în ele în numele Preasfintei Treimi. Acesta devine, după botez, om nou, îmbrăcat în haină aurită și preaînfrumusețată.

Iubiții mei,

Botezul Domnului este numit și Epifania sau Teofania, adică arătarea Sfintei Treimi, o descoperire potrivită pentru a fi receptată de ochii omului. Dumnezeu, din iubire, Se micșorează, pentru ca omul să-L poată vedea și înțelege după măsura sa, iar prin Întruparea Fiului lui Dumnezeu, această măsură a omului poate ajunge foarte înaltă.

Intrarea Mântuitorului Iisus Hristos în apele Iordanului a fost un prilej în care să se exprime recunoașterea Sa de către Tatăl ca Fiu al Său („Acesta este Fiul Meu cel iubit, întru Care am binevoit” – Matei 3,17). A fi recunoscut înseamnă a fi iubit. Cerurile s-au deschis pentru a coborî iubirea milostivă a lui Dumnezeu, pentru a împărtăși pacea dumnezeiască și pentru a dărui iertarea, care nu stă în puterea omului.

Dacă odinioară matematicianul și filosoful francez René Descartes spunea: „Cuget, deci exist!”, absolutizând cunoașterea rațională pentru a ajunge numai prin cugetare la ceva sigur, creștinul autentic de astăzi ar trebui să spună: iubesc, deci exist! Dumnezeu, prin Fiul Său, ne-a făcut părtași la iubirea Sa.

Individualismul zilelor noastre este alarmant. O viață bazată doar pe gândire, doar pe rațiune, care eludează constant credința și încrederea, adică relația de iubire între oameni, va duce în multe cazuri la disperare.

După cum spune Sfântul Grigorie Palama, demnă de observat este expresia „întru Care am binevoit“. Trebuie acordată atenție diferenței dintre voia lui Dumnezeu prin bunăvoință și cea prin îngăduință. Dumnezeu are o singură voie, dar uneori ea este sub formă de bunăvoință, iar alteori, sub formă de îngăduință. Mărturia Tatălui: „Acesta este Fiul Meu cel iubit întru Care am binevoit” (Matei 3, 17) arată că Întruparea a fost voia lui Dumnezeu după bunăvoință, care se mai numește și voire anterioară. Aceasta înseamnă, spune Sfântul Grigorie Palama, că Întruparea lui Hristos a fost „programată” de Dumnezeu fără a depinde de căderea omului, deoarece „creatul putea să fie mântuit numai prin unirea sa cu neziditul în ipostasul Cuvântului, Logosului”. De aceea, la Bobotează, noi plănuim și înnoirea propriului nostru botez, care este cufundarea sau afundarea noastră în iubirea Preasfintei Treimi.

Prin primirea botezului are loc curățirea imaginii lui Dumnezeu din noi, chipul lui Dumnezeu murdărit de noi, prin libertatea noastră folosită greșit.

Botezul este momentul când ni se pun în valoare cele trei dimensiuni dăruite de Dumnezeu nouă prin Întruparea Fiului Său: dimensiunea profetică, dimensiunea sacrificială și dimensiunea regală sau împărătească. Persoana creștinului are această chemare profetică prin care poate vesti și mărturisi asemeni ultimului profet al Vechiului Testament, Ioan Botezătorul, dumnezeirea lui Iisus Hristos. În virtutea preoției universale, care derivă din botez, toți suntem preoți care putem da mărturie despre prezența lui Dumnezeu în viața noastră. Iar aceasta este completată de dimensiunea sacrificială, prin care putem face ca orice gest al ființei noastre să fie în comuniune cu Dumnezeu, adică să se sfințească. La acestea se adaugă capacitatea omului de a deveni împărat peste patimi, prin împărtășirea de demnitatea împărătească a lui Hristos. În felul acesta botezul poate fi permanent actualizat, pentru că el nu trebuie să rămână în faza de promisiune neîndeplinită.

Epifania Domnului ne aduce aminte de botezul nostru, care este Taina care ne introduce în Biserică, unde suntem puși în relație cu Dumnezeu, așa cum Euharistia este Taina care ne ține în Biserică. Este un model pentru noi, pentru că Domnul Hristos de asta Se botează, ca să avem noi model. Sfântul Iustin Popovici, atunci

➔

Suferința ca drum spre întâlnirea cu Dumnezeu, în Taina Sf. Maslu

(urmare din p. 1)

este privită suferința. Astfel, dintr-o realitate negativă, ea devine spațiu de întâlnire cu Dumnezeu și prilej de transfigurare. În această viziune teologică nouă se înscrie și Taina Sfântului Maslu, care nu se reduce la o simplă rugăciune pentru vindecare, ci reprezintă o experiență duhovnicească în care omul este chemat la o schimbare profundă (gr. metanoia), la comuniune și participare la viața lui Hristos. Astfel, omul nu mai este singur în suferința sa, ci devine parte a unui Trup viu - Biserica, căci Dumnezeu nu este absent din suferința omului, ci prezent și lucrător.

Temeiul biblic al Sf. Maslu este formulat explicit în Epistola Sfântului Apostol Iacov, în capitolul 5, care include structura Tainei (citiri din Apostol și Evanghelie, rugăciuni și ungerea cu untdelemn), evidențiază dimensiunea comunitară a vindecării. Ea nu este un act individual, ci realizat prin slujirea preoților și rugăciunea Bisericii (versetele14-15). De fapt, întreaga comunitate se roagă pentru cei bolnavi, asumându-și suferința acestora și transformând-o într-un act de comuniune sau act sobornicesc. Iată un fragment din Rânduiala Tainei, ce ilustrează acest aspect: „Doamne, Cel ce cu mila și cu îndurările Tale tămăduiești zdrobirile sufletelor

→

→ când vorbea despre condamnarea omului la nemurire, spunea că „omul se naște cu adevărat nu atunci când îl naște mama sa, ci atunci când se naște întru Hristos Iisus pentru viața nemuritoare. De aceea, Învierea lui Hristos este mama noastră, a tuturor”.

Boboteaza este sărbătoarea în care se sfințesc apele în amintirea sfințirii lor de către Hristos prin intrarea Sa în apa Iordanului. Dumnezeu te ajută foarte mult atunci când nu-L uiți și demonstrezi acest lucru și prin încrederea pe care o ai că apa care se sfințește astăzi te va ajuta, pentru că, la un moment dat în istorie, Însuși Dumnezeu a intrat în ea arătând că natura înconjurătoare este spre folosul nostru și este imprimată cu raționalitate divină izvorâtă din Creatorul ei. Natura trebuie să fie permanent în dialog cu omul, spre folosul lui, dar din păcate uneori tehnica modernă o pune în pericol și o transformă chiar într-un dușman al tuturor. Natura a fost făcută pentru om, și nu omul pentru natură. Omul este stăpânul (administratorul) naturii, nu natura, stăpânul omului.

Materia Tainei botezului pe care l-am primit cu toții este apa, înțeleasă ca element primordial în creație. Sfânta Scriptură spune că Duhul lui Dumnezeu Se purta pe deasupra apelor (Facerea 1, 2). Sfântul Vasile, în lucrarea sa monumentală „Hexaemeron”, spune că Duhul Sfânt Se purta pentru a încălzi apele ca să devină mediu propice vieții. Duhul Sfânt germina apele. Primele ființe apărute pe pământ apar în apă, nu pe uscat. Prin aceasta se arată o afinitate între Duhul Sfânt și apă, ca mediu în care se cultivă viața. De aici înțelegem că întreaga natură este făcută pentru sfințire. Este astfel simbolizată o nouă creație, în care întreg cosmosul este sfințit.

Iubiți credincioși,

Ascultând aceste gânduri desprinse din cuvintele Sfintei Scripturi care relatează Taina descoperirii Fiului lui Dumnezeu înaintea oamenilor prin mijlocirea profetului Ioan, înțelegem că faptele petrecute la râul Iordanului nu au doar o valoare istorică, cât mai ales una metafizică, mântuitoare, care se adresează creștinilor din toate timpurile. Evenimentul de la Iordan se adresează și nouă, creștinilor de astăzi. De aceea, cred că trebuie să avem mare grijă să nu urâțim frumusețea creației, să nu profanăm, să nu poluăm, să nu desfigurăm Creația, ci să o transfigurăm, pentru că între sufletul păcătos și natura profanată este o strânsă legătură.

Dar foarte important este și faptul că după Botezul Domnului în Iordan a apărut imediat în peisajul operei de Răscumpărare diavolul și a urmat întreita ispitire a Mântuitorului din Pustiul Qarantaniei. Înțelegem astfel că nu trebuie să socotim botezul ca un fel de platoșă imuabilă. Botezul nu este garanția mântuirii, ci este posibilitatea și începutul ei.

Botezul Domnului trebuie să ne reamintească de reînnoirea vieții. O viață care să iubească așa cum a iubit Dumnezeu. Până la capăt! La botez primim puterea de a iubi ca Dumnezeu. De aceea vă îndemn să păstrăm cu stăruință această putere. La această înălțime duhovnicească nu putem ajunge decât reactualizând vocația noastră baptismală prin mijloacele puse la dispoziție de Tainele Bisericii și prin propriul exemplu de creștin autentic.

Să ne ajute Mântuitorul Iisus Hristos să putem dezvolta cât mai mult simțul sacrului, al sfințeniei în viața noastră. Să ne ajute să iertăm pe cei care ne-au greșit. Iertarea nu șterge răul, dar deschide cărări pentru a face ceva mai bun. Puterea de a ierta ne va ajuta să devenim persoane purtătoare de iubirea lui Hristos în lume, iar trăind pentru Dumnezeu și împreună cu El, vom putea să ajungem „ființe epifanice sau teofanice” în care să Se descopere și să Se recunoască Dumnezeu.

Fundamentul vieții noastre creștine, iubiții mei, este iertarea, iar viitorul lumii în care trăim este pacea. Hristos a murit pentru noi, ca să ne arate iubirea Sa, iar iubirea Sa este începutul, mijlocul și sfârșitul veacurilor. Amin!

şi ale trupurilor, Însuţi, Stăpâne, tămăduieşte şi pe robul Tău acesta (N), de neputinţa trupească şi sufletească ce l-a cuprins şi-l ridică pe dânsul cu harul Hristosului Tău". Textul evidenţiază dimensiunea integrală a vindecării, cerând nu doar sănătate trupească, ci şi iertare, luminare şi mântuire.

Sfinţii Părinţi ai Bisericii au dezvoltat o adevărată Teologie a suferinţei, în care aceasta este înţeleasă ca mijloc pedagogic şi ca oportunitate de creştere duhovnicească. Sf. Ioan Gură de Aur subliniază caracterul formator al suferinţei, arătând că aceasta poate conduce la smerenie, la răbdare şi la întărirea credinţei. Pentru el, nu suferinţa în sine este problematică, ci modul în care omul se raportează la ea: „Dumnezeu îngăduie necazurile nu ca să ne piardă, ci ca să ne facă mai buni şi mai încercaţi"[1]. La rândul său, Sf. Vasile cel Mare insistă asupra dimensiunii comunitare a suferinţei şi vede în grija faţă de cei bolnavi o expresie esenţială a iubirii creştine, subliniind că solidaritatea este o condiţie a vieţii bisericeşti autentice: „Nu trece cu vederea pe cel căzut, nici nu dispreţui pe cel bolnav, căci şi tu porţi aceeaşi fire"[2]. În viziunea Sf. Preot Mărturisitor Dumitru Stăniloae, suferinţa poate deschide omului drumul către iubirea divină şi îl poate conduce la o cunoaştere existenţială a lui Hristos: „Suferinţa, unită cu Hristos, devine cale de îndumnezeire."[3] Această deschidere interioară nu este posibilă însă fără credinţă, condiţia fundamentală a întâlnirii cu Dumnezeu. Fără credinţă, suferinţa devine lipsită de sens şi de aceea pocăinţa este actul prin care noi reînnoim această credinţă în propria vindecare.

În lumina Crucii lui Iisus, Sf. Pavel vorbeşte despre bucuria în suferinţă, subliniind că aceasta poate avea un caracter mântuitor: „Acum mă bucur în suferinţele mele pentru voi şi împlinesc în trupul meu lipsurile necazurilor lui Hristos, pentru trupul Lui, care este Biserica" (Coloseni 1, 24). „De aceea mă bucur în slăbiciuni, în defăimări, în nevoi, în prigoniri, în strâmtorări pentru Hristos; căci când sunt slab, atunci sunt tare" (II Corinteni 12, 10). Prin urmare, izvorul acestei bucurii este comuniunea cu Hristos Cel răstignit şi înviat. În Epistola către Romani, el descrie un adevărat „lanţ al acestei transformări uimitoare: „Suferinţa aduce răbdare, iar răbdarea, încercare, iar încercarea, nădejde" (5, 3–4). Suferind, omul se poate maturiza spiritual mai repede, poate deprinde răbdarea şi încrederea, ca fundamente ale unei nădejdi neclintite în Dumnezeu. Propria suferinţa nu-l mai distruge, ci îl construieşte din interior.

În concluzie, prin lucrarea ei sacramantală, Biserica (rugăciune şi viaţă comunitară) poate integra suferinţa în dinamica mântuirii.

---

[1] Ioan Gură de Aur, *Comentarii la Evrei*, Omilia XVI, Editura Tipografia Cărţilor Bisericeşti, Bucureşti, 1923, p. 223;
[2] Sf. Vasile cel Mare, *Scrieri, Partea a doua,* colecţia Părinţi şi Scriitori Bisericeşti, vol. 18, Editura Institutului Biblic şi de Misiune Ortodoxă al B.O.R., Bucureşti, p. 299;
[3] Pr. Prof. Dr. Dumitru Stăniloae, *Iisus Hristos sau restaurarea omului*, Editura Omniscop, Craiova, p. 154.

Fiara

Fiara calcă pământul sufletului.
Cu cât se învârte în lanţ şi apasă mai tare
Bătucit, pământul se înnegreşte şi se usucă
Încet.
Însă când apa inundă pământul
Fiara se sperie, rupe lanţul şi fuge
Rămâne doar cuşca goală
Cu duhoarea ei –
– Rană peste pământ.
Se va aşeza zăpada şi va acoperi pământul
Doar ea, căzând peste rana curată.
Şi va alunga duhoarea…

Omule!
Închide obloanele
Să nu se topească zăpada curată
Şi plantează, acum, în zăpadă – isop.

Dimitria ILIE

Noapte de pace

Zbor îngândurat de păsări
trag meridiane nopţii.
Casele murmură în văi lunare
jarul neliniştii.
Coborârea în somn
duce pe tălpi
nostalgie de rouă.
Tăcerea se-ascultă pe sine.
Mişc palmele-n vis:
împing infinitul.

Valeriu Filimon, *Tărâmuri imaginare – Poezii*, Edit. Paco, Bucureşti, 2001, pag. 51

Preot Ionatan STANCIU

Liturghia Cuvântului

„Ectenia păcii" sau întâia manifestare simțită a Împărăției

(urmare din numărul trecut)

Urcușul spre îndumnezeire, ca scop final al Liturghiei, înseamnă și câștigarea stării de pace desăvârșită, acea pace care „covârșește toată mintea" și pe care doar Hristos o poate da: „Pace vă las vouă, pacea Mea o dau vouă, nu precum dă lumea vă dau Eu. Să nu se tulbure inima voastră, nici să se înfricoșeze" (In 14, 27); sau „Și pacea lui Dumnezeu, care covârșește orice minte, să păzească inimile voastre și cugetele voastre, întru Hristos Iisus" (Flp 4, 7).

Ectenia păcii sau „litania păcii", cum mai este numită Ectenia mare, și-a generalizat locul actual la începutul Liturghiei abia din secolul XIII. Până atunci, a suferit unele mutări și modificări.[1]

Numele ecteniei este „direct" legat de Binecuvântarea Împărăției („Binecuvântată este Împărăția"), pentru că „pacea de sus" este primul rod al Împărăției care se manifestă în Liturghie, „prima pregustare", pentru că Împărăția lui Dumnezeu, după Sfântul Apostol Pavel, este „dreptate, pace și bucurie în Duhul Sfânt" (Rom 14, 17).

Cerând „pacea de sus și mântuirea sufletelor", intrăm în pedagogia divină care ne învață cum anume trebuie să ne rugăm, dar și ce anume se cade să cerem, și anume: „pacea de sus" care „înseamnă aici ceva universal, fiindcă este roada tuturor virtuților și, totodată, a întregii vieți înțelepte. Pentru că nu poate să aibă pace desăvârșită cel care e lipsit chiar și de o singură virtute, ci este necesar ca acela care vrea să fie în pace se treacă prin toate"[2].

Invocând pacea de sus, invocăm acea „ordine supremă" (Shalom) și „orânduire a păcii"[3] specifică Împărăției de Sus, care este „Împărăția împăraților, între care nu este nicio luptă."[4] Lupta, și dezbinarea, și contradicția ar însemna prezența patimilor, de aceea prin pace se înțelege pacea noastră față de patimi, cele care sfâșie unitatea din noi și dintre noi. Pentru că doar așa putem deveni părtași ai Împărăției Cerurilor, care este o împărăție a desăvârșitei armonii în noi, întru noi și între noi și Dumnezeu.

Pacea aceasta se dobândește ca dar de la Dumnezeu, în urma unui exercițiu ascetic, în care „mai întâi învățăm pacea care stă în putința oamenilor", iar abia după aceea cerem și primim pacea lui Dumnezeu, care întrece orice minte[5]. În putința oamenilor stă așezarea într-o stare de pace, în strădania de adunare a gândurilor și închidere a simțurilor, de concentrare la cuvântul lui Dumnezeu, ca singurul demn de conjugarea puterilor noastre. Pacea lui Dumnezeu înseamnă libertatea față de patimi, față de frică, înseamnă dreptatea lui Dumnezeu fără care nu poate exista pace adevărată, înseamnă mântuire și comuniune cu Dumnezeu Care Se oferă ca pace celor care Îl urmează. Sfântul Apostol Pavel spune romanilor că „avem pace cu Dumnezeu prin Domnul nostru Iisus Hristos" (Rom 5, 1).

Pacea de sus este atât o roadă a Împărăției, cât și Împărăția însăși[6], spune Sfântul Nicolae Cabasila. Pacea este un dar care se adâncește prin trăire. Unde nu este pace, nu pot exista nici celelalte roade ale Împărăției: fericirea și dreptatea. Pacea adevărată ca și dreptatea, sunt daruri atotcuprinzătoare care îi cuprind pe toți, iar, pe de altă parte, armonia finală nu poate fi deplină decât cuprinzându-i pe toți cei care doresc. În cadrul Liturghiei, Biserica ne pregătește pentru această stare de armonie, curățind, ridicând și sfințind, prin participare și unire.

Pacea este însușirea de căpetenie a Împărăției lui Dumnezeu. De aceea, în primele trei cereri din ectenie (care este o rugăciune stăruitoare) Biserica ne arată (prin prima cerere) nu doar cum să ne rugăm („Cu pace, Domnului să ne rugăm"), ci și pentru ce anume trebuie să ne rugăm (a 2-a și a 3-a cerere: „Pentru pacea de sus și pentru mântuirea sufletelor noastre; Pentru pacea a toată lumea, pentru statornicia sfintelor lui Dumnezeu Biserici și pentru unirea tuturor").

Acest îndemn cere credincioșilor, în primul rând, o pace și o armonie cu ei, între ei și Dumnezeu, și unii cu alții, depășind astfel zidurile Bisericii. Pacea devine astfel o stare ce se lărgește, o virtute în extensiune care tinde să cuprindă pe toți și pe toate. Vederea doar de ale tale înseamnă afundarea în egoism și anularea efectului ei integrator. Rugăciunile Bisericii ne învață că această pace și toate celelalte din Liturghie să le cerem „cu o gură și cu o inimă", cum de altfel toate rugăciunile din Sfânta Liturghie sunt făcute la plural, „orice cerere este o cerere a tuturor împreună și pentru toți"[7], nu doar pentru cei aflați în rugăciune, ci și pentru ceilalți care din binecuvântate pricini nu se află acolo. Fiecare susține pe celălalt și pe toți în rugăciunea sa către Dumnezeu. Apartenența la aceeași Împărăție se manifestă și în această „pace în extensiune"[8], în această pace care covârșește toate cuprinzându-le. Mila lui Dumnezeu pe care o cerem toți în diferite feluri este de fapt rugăciunile unui „tu comun" pentru toți. Fiecare devenim „interiori unul altuia fără să ne contopim", fiecare rămâne persoană unică. Toți ceilalți se află în mine și eu în toți ceilalți în același timp. Dragostea face posibilă această lărgire, pentru că,

Protos. Vasile NICA

Să ne împărtăşim mai des, sau mai rar?

Dilema rara sau deasa împărtăşire poate fi, cel puțin, parțial depăşită, dacă avem în vedere particularitățile fiecărei persoane. Citind cu atenție fragmentele patristice în care se vorbeşte despre frecvența cu care se cuvine a primi Sfintele Taine, vom vedea că, în mare parte, acestea sunt legate de următoarele aspecte:

1. Disponibilitatea fiecăruia de a se depăşi pe sine şi de a se osteni pentru primirea Sfintei Împărtăşanii.

2. Cât de îndurerată şi vie este conştiința mea că sunt bolnav sufleteşte şi că am nevoie de leacul Sfintei Împărtăşanii.

3. Cât de prezent, viu şi lucrător este „duhul umilit, inima înfrântă şi smerită" în cei care se împărtăşesc.

4. Un alt criteriu important este dragostea de Dumnezeu şi dorința de a ne împărtăşi.

Sunt necesare câteva lămuriri şi scurte dezvoltări patristice cu privire aceste precizări. Să le luăm pe rând:

1. „Dacă lupt moleşit, Dumnezeu nu luptă cu tărie în mine"

Într-o notă filocalică, Sfântul Părinte Dumitru Stăniloae face câteva precizări prețioase. El porneşte de la premisa patristică potrivit căreia se cuvine să trăim la o măsură aşa de înaltă, încât să fim gata să ne împărtăşim în fiecare zi. Având un dezvoltat simț al realității, el arată că este mai bine să ne împărtăşim mai rar cu „o mare concentrare de putere şi cu hotărârea de a conlucra cu puterea primită, decât mai des într-o stare laxă". Iată cuvintele lui: „Împărtăşirea deasă cu Trupul Domnului ca comunicare a puterii Lui către noi, ca o comunicare a Duhului Lui în sufletul şi în voința noastră, nu

→

→ iubind pe Dumnezeu, primim putere de a ne lărgi inimile şi astfel dragostea noastră încape şi pe ceilalți. Comuniunea treimică este activată astfel în viața noastră. Şi scopul Liturghiei începe să se împlinească treptat prin extinderea iubirii treimice în viață. În Liturghie eu devin un „eu unitar şi multiplu în acelaşi timp"[9], după asemănarea Dumnezeului Celui Trei - Unul.

Înaintarea în Liturghie presupune tocmai participarea mereu amplificată la acest dialog integrator şi intratrinitar unde „ființarea mea, mântuirea mea devine tema dialogului între Tatăl, Fiul şi Duhul"[10]. Această înaintare în comun este arvuna Împărăției Sfintei Treimi care ni se dă acum spre experiere. În această stare de înălțare a noastră, „Domnul păcii ne dă pace", iar pacea, în limbaj biblic, înseamnă mântuirea. Dar pacea este legată, cum am văzut până acum, şi de jertfă, deci de Cruce. Pentru că Crucea este cea care a împăcat cele despărțite, a adunat cele dezbinate şi a devenit „temelia păcii adevărate în Hristos" (Ef 2, 16). Astfel şi acum Dumnezeu ne adună iarăşi pe toți împreună pentru că-L chemăm într-un glas ce izvorăşte dintr-o inimă şi un gând, din aceeaşi credință în acelaşi Domn.

Acest Domn al Păcii şi al Milei este Dumnezeu pe Care Îl trăim în Liturghie. Dumnezeu cel „de neînchipuit în taina Lui, dar în acelaşi timp trăit în revărsările Lui de milă, de îndurare, de ajutor". Un Dumnezeu care este stăpân absolut şi tocmai de aceea are negrăită milă, pentru că, de ar fi mărginit în stăpânirea Lui, nu ar putea avea atâta milă, pentru că S-ar teme să nu-I fie stăpânirea periclitată[11].

Tocmai bunătatea Lui este temeiul pe care noi cerem intrarea şi pomenirea noastră de către Domnul în Împărăția Sa când va veni. Intrare care se dă doar însuşindu-ne condițiile şi calitățile înfățişate de Mântuitorul Hristos în fericirile de pe munte. „Toate fericirile arată Împărăția lui Dumnezeu ca Împărăție a unei omeniri ajunsă la cel mai înalt grad de realizare a umanului. Adică a celei mai fine şi delicate iubiri între unii şi alții. Prin aceste calități ne facem asemenea lui Dumnezeu. Iar pentru rezultatele asemănării cu El pe fața noastră ne va primi în Împărăția Sa. Asemănarea cu Hristos este deci cheia intrării în Împărăția lui Dumnezeu. Imnul „Unule născut" ca şi cântarea „Fericirilor" „ne arată cu numele pe Cel ce a deschis în Sine Împărăția cerurilor pentru noi", dezvăluind-ne cum este El şi cum trebuie să fim şi noi; chemând prin asemănare pe cel asemenea. De aceea „s-a spus că Sfânta Liturghie este hristologică, înfățişându-ne în mod tainic lucrarea mântuitoare a lui Hristos şi conducându-ne spre unirea cu El prin Sfânta Împărtăşanie"[12].

(continuare în numărul următor)

---

[1] Juan Mateos, *Celebrarea cuvântului în liturghia bizantină. Studiu istoric*, ediția a 2-a revăzută, Prefață, Robert F. TAFT, traducere şi note, Cezar Login, Editura Renaşterea, Cluj Napoca, 2014, pp. 81-82;

[2] Sf. Nicolae Cabasila, *Explicări la dumnezeiasca liturghie. Scrieri II*. Studiu introductiv şi traducere. Diac. Ioan I Ică jr., Editura Deisis, Sibiu, 2014, p. 361.

[3] Paul Evdokimov, *Ortodoxia,* traducere din limba franceză de dr. Irineu Ioan Popa, Editura Institutului Biblic şi de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, Bucureşti, 1996, p. 277.

[4] Pr. prof. Dumitru Stăniloae, *Spiritualitate şi comuniune în liturghia ortodoxă*, Ediția a 2-a, Editura Institutului Biblic şi de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, Bucureşti, 2004, p. 260.

[5] Nicolae Cabasila, *Idem,* pp. 361-362.

[6] Pr. Dumitru Stăniloae, *Idem,* p. 262.

[7] *Ibidem*, p. 265.

[8] *Ibidem*, p. 265.

[9] *Ibidem*, p. 266.

[10] Ieromonah Gabriel Bunge, *Icoana Sfintei Treimi a cuviosului Andrei Rubliov Sau celălalt Paraclet*, Ediția a II-a, Cuvânt înainte şi traducere, Diac. Ioan I. Ică jr., Editura Deisis, Sibiu, 2006, p. 173.

[11] Pr. Dumitru Stăniloae, *Idem*, p. 282.

[12] *Ibidem*, p. 290.

trebuie să fie o primire magică a Lui, ca lucrând prin El Însuşi, fără noi. Factorul activ uman comunică cu factorul activ care este Hristos, pentru a deveni şi mai activ. De aceea, trebuie o pregătire în acest sens din partea omului. *Cine se împărtăşeşte cu nevrednicie, judecată sieşi mănâncă, nedeosebind trupul Domnului* (I Corinteni 11, 29) şi de aceea neconlucrând cu el. De aceea este mai bună o împărtăşire mai rară, dar bine pregătită, primită cu o mare concentrare de putere şi cu hotărârea de a conlucra cu puterea din Trupul Domnului, decât o împărtăşire într-o stare laxă, nepăsătoare, a puterilor proprii"[1].

Aşadar, este mai bine să ne împărtăşim des, dar la aceasta de fiecare dată **să adăugăm „o mare concetrare de putere" din partea noastră, fără de care împărtăşania, chiar dacă este primită în fiecare zi, nu lucrează „în mod magic".** Însă, ținând seama că mulți dintre noi nu suntem în stare să aducem această „mare concentrare de putere" în mod frecvent, constant, continuu şi viguros în fiecare zi, este mai bine să ne împărtăşim mai rar, dar cu o pregătire cuvenită. Chiar şi printre monahii şi credincioşii cu o viață mai aleasă, vom întâlni destul de rar această trezvie şi „concetrare de putere" fără întrerupere şi la o măsură ce depăşeşte condiția firii.

Mai este de notat că, potrivit cuvintelor de mai sus, **„a nesocoti trupul Domnului" înseamnă a-l primi fără „o mare concentrare de putere" şi fără „hotărârea de a conlucra cu puterea din Trupul Domnul".** În altă parte, Sfântul Părinte spune: „Numai luptând din toată puterea e prezent şi Dumnezeu în tine, luptând cu toată puterea Lui împreunată cu toată puterea ta. Dacă lupt moleşit, Dumnezeu nu luptă cu tărie în mine"[2].

2. Leac pentru rănile noastre

Când unii părinți recomandă o împărtăşire mai deasă, se gândesc şi la faptul că, fiind bolnavi, nimic nu este mai firesc decât să primim regulat medicamentul. Iar un medicament foarte puternic şi eficient este Sfânta Împărtăşanie. În convorbirea duhovnicească dintre Sfântul Ioan Casian şi Părintele Theonas, se recomandă o împărtăşire duminicală. Aceasta are ca temei dorința pentru „vindecarea sufletului, cu acea umilire a minții şi cu atâta credință încât, judecându-ne nevrednici de primirea marelui har, să căutăm şi mai mult leacuri pentru rănile noastre"[3]. Deşi aici se recomandă o împărtăşire mai deasă, iar mai înainte se recomandă una „mai rară", este o contradicție aparentă, căci în ceea ce priveşte intenția, scopul şi duhul sunt un fond comun evident. **Şi aceştia care se împărtăşesc mai des, sunt datori să adauge, la conştiința că sunt bolnavi, „rugăciuni încordate cerând mila Domnului"**[4].

Tot în această convorbire se vorbeşte şi despre primejdia mândriei, care poate să însoțească pe cei care se împărtăşesc. Se află în această primejdie cei care spun că Sfânta Împărtăşanie este numai o încununare şi un premiu pentru cei care s-au ostenit. Da, Sfânta Împărtăşanie este şi o încunare, dar totodată, este şi un mijloc prin care dobândim curăția şi sfințirea vieții. Cei care se gândesc că Împărtăşania este numai o încununare „cad într-o trufie mai mare, fiindcă li se pare că, cel puțin atunci când o primesc ei, se socotesc vrednici de a o primi"[5]. Este drept să mărturisim şi să credem că niciodată „nu putem să ne atingem pe merit de aceste Sfinte Taine".

3. Cel care se află sub tratament nu se mândreşte

Un credincios mi-a spus că atunci când se împărtăşeşte mai des este chinuit de mândrie. I-am răspuns: Conştiința că mă împărtăşesc pentru că sunt bolnav şi am nevoie de medicamentul Sfintelor Taine ajută mult la smerenie. Nu s-a pomenit până acum vreun pacient care să se mândrească pentru că primeşte pastile, chiar dacă le ia regulat. Poate cel mai bine a pus în lumină valoarea smereniei pentru cei care se împărtăşesc Sfântul Vasile cel Mare care, în baza inimii sale zdrobite, spunea: „Vinovat sunt şi osândă mie însumi mănânc şi beau, neputându-mi a-mi da seama, aşa cum se cuvinte, de Trupul şi Sângele Tău, Hristoase, Dumnezeule..."[6]. **Cum să te mândreşti, ştiind că rana ta este atât de grea, încât nu s-a găsit un alt leac pentru ea, decât răstignirea şi moartea pe cruce a Fiului lui Dumnezeu? Ce poate fi mai absurd decât o astfel de mândrie!?** Mântuitorul Îşi frânge trupul şi îl dă spre mâncare, spre viața şi iertarea noastră, iar noi să ne mândrim?

S-a semnalat faptul că este greşit să fie opriți de la împărtăşanie cei care sunt râvnitori şi doresc să se împărtăşească. În acest sens şi Sfântul Nicolae Cabasila spune: „Căci pe cât e de nedrept să te împărtăşeşti din aceste Sfinte Daruri dacă ai săvârşit păcat şi nu te-ai spovedit la preot, tot pe atât de mare greşeală ar fi să fugi de această pâine, când n-ai greşit de moarte"[7].

În oglinda acestor repere patristice, fiecare, în relația sa cu duhovnicul, va vedea care este starea sufletului. Dacă împărtăşirea săptămânală este prea deasă, poate că cea stabilită după ritmul praznicelor împărăteşti nu este prea rară. Însă, dacă cineva, fiind rănit de dorința mântuirii, depăşeşete „moderația" vieții de credință, care ar fi piedica de a nu se împărtăşi săptămânal? Dar şi ritmul anului liturgic, în ansamblul său, poate să fie un reper important. De pildă, în Postul Mare, când motivația ostenelilor duhovniceşti este mai mare, de ce să aşteptăm să vină sărbătoarea Învierii pentru a ne împărtăşi? De ce să nu ne împărtăşim şi la Liturghia darurilor mai înainte sfințite pe parcursul Postului?

4. „Vom găsi mulți oameni care să se împărtăşească cu vrednicie"

De fiecare dată când se săvârşeşte Sfânta Liturghie, iar la momentul împărtăşirii nu se împărtăşeşte nimeni dintre credincioşi, se lasă o umbră de întristare. Însă acest fenomen nu este deteminat de condițiile multe şi grele care se cer de la cei care vor să se împărtăşească. Nu, nici vorbă. **Ceea ce ne ține departe de Sfânta Împărtăşanie este trândăvia[8] la care se adaugă nepăsarea şi lipsa dragostei de Dumnezeu**.

Când păstorii şi dascălii ne înfricoşează vorbind despre primirea Sfintei Împărtăşanii, în fapt ei vor să aprindă în noi dorul de Dumnezeu şi să alunge de la noi trândăvia şi nepăsarea. În acest sens, Sfântul Ioan Gură de Aur, în finalul unei cuvântări în care opreşte de la primirea Sfintelor Tain pe cei care au făcut păcate de moarte şi n-au făcut pocăință, spune: „Nu spun aceasta ca să oprim de la împărtăşire pe oameni, nici ca să-i alungăm din biserică, ci ca să-i aducem la Sfânta Împărtăşanie după ce s-au îndreptat, ca să ne dăm silința să-i îndreptăm. Vom găsi mulți oameni care să

se împărtăşească cu vrednicie şi vom primi mare răsplată pentru râvna noastră şi pentru râvna ce o purtăm de alţii..."[9]. Aşadar, este necesară o colaborare mai strânsă între preoţi şi credincioşi, aşa încât să se găsească mai mulţi oameni care să se împărtăşească cu „vrednicie" şi mai des.

5. A fost împărtăşită de un arhiereu strălucitor

Era o fecioară cu viaţă îmbunătăţită care se împărtăşea în toate sărbătorile anului. Într-una din zile, preotul slujitor n-a vrut să o împărtăşească, zicându-i că nu se cuvine a ne împărtăşi aşa de des. Apoi i-a spus să mai aştepte până la a patra sărbătoare. Auzind aceste cuvinte, fata a rămas foarte îndurerată. După ce au plecat toţi, ea a rămas în biserică plângând, că s-a lipsit de un mare dar. Rugându-se aşa, a văzut pe cineva îmbrăcat în podoabă arhierească, având în jurul său mulţi preoţi şi diaconi. Acesta a întrebat-o pe fecioară de pricina necazului, iar ea i-a spus întâmplarea. Atunci arhiereul intrând în altar, a deschis Sfântul Artofor unde erau trei părticele de Pâine Sfinţită şi, luând una dintre ele, a împărtăşit-o zicând: „Primeşte Trupul Meu ca arvună a vieţii veşnice". Acestea zicând, S-a înălţat la ceruri cu toţi cei care Îl însoţeau. Iar ea a rămas în biserică într-u mare bucurie şi desfătare duhovnicească. Venind preotul, i-a vestit toate cele întâmplate. Iar el deschizând Sfântul Artofor şi văzând că sunt numai două Sfinte Pâini, a crezut minunea şi nu a mai oprit-o de la Sfânta Împărtăşanie, ci o împărtăşea de câte ori cerea[10].

---

[1] Preot Dumitru Stăniloae, nota 473 la Calist şi Ignatie Xantopol, în *Filocalia,* vol 8, p. 184;

[2] *Numai luptând din toată puterea e prezent şi Dumnezeu în tine, luptând cu toată puterea Lui împreunată cu toată puterea ta. Dacă lupt moleşit, Dumnezeu nu luptă cu tărie în mine. În tăria luptei mele este prezentă lupta lui Dumnezeu pentru mine. Dumnezeu vrea să fiu tare, dar nu sunt tare, dacă nu simt puterea mea încordându-se. În încordarea voinţei mele este lucrător Dumnezeu pe măsura ei* (parafrază). (Părintele Dumitru Stăniloae, nota 1041 în *Filocalia,* vol XI, Humanitas, 2009, p. 610);

[3] Sfântul Ioan Casian, PSB vol. 57, „A treia convorbire cu Părintele Theonas", EIBMBOR, 1990, p. 772;

[4] Sfântul Ioan Casian, *PSB,* vol. 57, p. 772.

[5] Ibidem;

[6] *Ceaslov*, Bucureşti, 2001, „Rânduiala Sfintei Împărtăşanii", p. 308;

[7] Sfântul Nicolae Cabasila, *Despre viaţa în Hristos*, p. 200;

[8] „Numai lenevirea ne-a făcut pe noi nevrednici " de a ne împărtăşi (Sfântul Ioan Gură de Aur, a treia Omile la Efeseni);

[9] Sfântul Ioan Gură de Aur, *Omilii la Matei*, 1991, p. 937;

[10] Agapie Criteanul, *Mântuirea păcătoşilor*, Ed. Egumeniţa, 2009, pp. 407-408.

Întâmpinarea Domnului de către bătrânii drepţi şi stăruitori

An de an suntem bucuroşi să prăznuim, la data de 2 februarie, acest moment în care Pruncul Iisus este primit în braţele dreptului Simeon, iar Fecioara Maria asculta cuvintele ce vor deveni o aleasă rugăciune în slujba Vecerniei: „Acum slobozeşte pe robul Tău, Stăpâne, după cuvântul Tău în pace". Dreptul Simeon nu era doar un om învăţat, ci şi un permanent rugător, luminat de Duhul Sfânt pentru a-L recunoaşte pe Mesia în Pruncul Iisus: „*Omul acesta era drept şi temător de Dumnezeu, aşteptând mângâierea lui Israel, şi Duhul Sfânt era asupra lui*" (*Luca* 2, 25). **Rugăciunea bătrânilor este, totodată, izvorul înţelepciunii lor, dar şi binecuvântare pentru întreaga comunitate**. Avem atâtea exemple în Sfânta Scriptură a Vechiului şi Noului Testament în care se arată cum slăbiciunea trupească a bătrâneţii este suplinită de puterea rugăciunii, de tăria înţelepciunii, de măsura cunoaşterii, de puterea blândeţii. De asemenea, vedem cum din trupul slăbit de bătrâneţe al preotului Zaharia şi al soţiei sale, Elisabeta, întăriţi prin rugăciune, se naşte Înaintemergătorul Domnului, Sfântul Proroc Ioan Botezătorul.

Ce este bătrâneţea?

Bătrâneţea este ca o iarnă grea şi prelungă, pentru care trebuie să ne pregătim devreme, ori o mult aşteptată primăvară? Putem noi să ne gândim mai devreme la bătrâneţe, ori poate că este prea târziu? Un lucru este sigur: oricât de sănătos am vieţui, oricât am încerca să oprim vremea, nu simţim când îmbătrânim, ne vor slăbi puterile, vederea şi auzul. Vom putea săvârşi din ce în ce mai puţine lucruri. La bătrâneţe, pentru cei credincioşi se închide lumea văzută şi se deschide lumea duhovnicească. Ochii noştri slăbesc la frumuseţile acestei lumi, însă se deschid pentru lumea nevăzută. Câtă vreme suntem tineri, dar nu vedem, colindăm. Nu suntem însă fericiţi. Avem multe, dar dorim şi mai multe. La bătrâneţe, devenim mai recunoscători şi pentru cel mai mic ajutor pe care ni-l oferă aproapele nostru, pentru cea mai mică atenţie de mângâiere sufletească, pentru fiecare zi în care ochii noştri se deschid ca să se bucure de soare, pentru păsările de pe pervaz, pentru un telefon primit de la copii şi nepoţi, şi pentru un minut fără durere şi boală. Bătrânilor li se cuvine cinste şi respect pentru ceea ce înseamnă ei pentru cei mai tineri, pentru că prin viaţa lor culturală şi spirituală sunt un model pentru generaţiile următoare: „Înaintea celui cărunt să te scoli, să cinsteşti faţa bătrânului şi să te temi de Domnul Dumnezeul tău. Eu sunt Domnul Dumnezeul vostru" (Levitic 19, 32).

În concluzie, bătrânii au un loc important în societate şi trebuie încurajaţi să educe tinerii cu înţelepciunea şi bogăţia spirituală pe care o au. Trebuie să ne apropiem mai mult de ei, să nu fim indiferenţi la durerile lor, ci să-i ajutăm, să-i sprijinim, într-un cuvânt, să-i iubim. Ei sunt de neînlocuit în societate şi trebuie să înţelegem că reprezintă izvoare ale înţelepciunii dată de Dumnezeu, Care este Ocrotitorul şi Binefăcătorul lor.

Preot Sorin POSTELNICU

General (r) Conf. Univ. Dr. Vasile Jenică APOSTOL

Generalul Iacob Zadic şi-a legat pentru eternitate numele de însângerata noastră Bucovină (II)

(urmare din numărul trecut)

La data primirii ordinului Ministerului de Război pentru îndeplinirea misiunii în Bucovina, unităţile din compunerea Diviziei erau concentrate la Iaşi (Regimentul 37 Infanterie), Vaslui (Regimentul 25 Infanterie) şi Bacău (Brigada 8 Infanterie), iar cele trei Regimente puse la dispoziţie ulterior erau dislocate la Dorohoi (Regimentul 29 Infanterie), Botoşani (Regimentul 37 Infanterie) şi Fălticeni (Regimentul 16 Infanterie). Datorită faptului că unităţile puse ulterior la dispoziţia Diviziei erau dislocate la Dorohoi, Botoşani şi Fălticeni, aproape de frontiera României cu Austria, se impunea ca acestea să fie angajate în primul eşalon alături de jandarmi şi grăniceri pe teritoriul Bucovinei. Atunci când s-a primit ordinul pentru intervenţie, situaţia Diviziei 8 Infanterie era una dintre cele mai precare din cauza faptului că unităţile aveau efective de pace (în urma condiţiilor impuse prin Pacea de la Bucureşti de le începutul lunii mai 1918), fiind răspândite în cea mai mare parte pe teritoriul judeţelor Dorohoi şi Botoşani pentru munci agricole, rechiziţii, aprovizionări şi servicii de pază şi ordine. În această situaţie, având în vedere complexitatea misiunii şi imprevizibilitatea situaţiilor cu care trupele urma să se confrunte, la data de 8 noiembrie 1918, generalul Nicolae Petală, comandantul Corpului 4 Armată căruia îi era subordonată Divizia 8 Infanterie, raporta la Marele Stat Major astfel: „Cu toată bunăvoinţa pusă de comandamente şi corpurile de trupă pentru a strânge oamenii, nu poate începe decât cu efective extrem de reduse din cauza nenumăratelor gărzi şi corvezi şi a multiplelor detaşări de oameni în serviciul aprovizionării trupelor”[1]. Până la data de 8 noiembrie, când generalul Petală raporta situaţia la Marele Stat Major, efectivele Regimentelor 16, 29 şi 37 Infanterie, împreună cu Grănicerii, înregistrau un total de 1608 militari la care se mai adăugau jandarmii din judeţele Dorohoi, Botoşani şi Suceava şi 213 artilerişti. Cu o zi înainte de redactarea raportului către Marele Stat Major privind situaţia grea a efectivelor Diviziei 8 Infanterie, generalul Nicolae Petală a emis Ordinul de Zi nr. 19 din 7 noiembrie cu un conţinut impresionant care i-a sensibilizat pe toţi cei cărora le-a fost adresat, astfel încât aceştia erau în măsură să-şi îndeplinească misiunea fără nicio ezitare, chiar cu preţul sacrificiului suprem. Consemnăm integral textul Ordinului de Zi, pentru ca generaţiile trăitoare astăzi să-şi amintească de sacrificiul ostaşului român pentru întregirea ţării şi apărarea fiinţei naţionale a poporului nostru. „Se împlineşte un an de când, prăbuşindu-se Împărăţia Rusească, fraţii noştri basarabeni ne-au chemat la ei spre a desăvârşi dezordinea începută şi a încheia unirea întreagă şi veşnică a două ţări surori. Astăzi, ursita neamului românesc mergând spre împlinirea sa ne cheamă pentru a doua oară. Bucovina, pământ scump românesc, smuls de aproape două veacuri din trupul Moldovei, îşi îndreaptă glasul către noi şi ne cere ajutorul armelor noastre, spre a o mântui de focul aprins din clipa în care victoria aliaţilor noşti a prăbuşit pentru totdeauna Împărăţia Austro-Ungară. Regele nostru iubit şi cârmuitorii ţării au răspuns chemării lor frăţeşti şi v-au ales pe voi, ostaşi ai Corpului 4 Armată, spre a duce cuvântul de pace şi de unire pe ogorul

Românesc al Bucovinei. Ostaşi! În clipa în care purtători ai unei solii atât de înalte şi sfinte veţi păşi în ţara care păstrează moaştele Marelui Ştefan, să fiţi pătrunşi cu toţii de măreţia faptei pe care o săvârşiţi. Să ştiţi că de sub porţile Sucevei vă privesc veacuri de jertfă şi de vitejie Românească şi că pământul pe care îl veţi călca astăzi sun culorile steagului României Mari, cuprinde mormintele atâtor eroi care au luptat şi au murit pentru ca să ne facă cu putinţă înfăptuirea visului pe care voi îl împliniţi azi. Însufleţiţi de această măreaţă amintire a trecutului, fiţi vrednici, ostaşi, de înaintaşii voştri, de acei mucenici care au presărat câmpia cu trupurile lor pe calea însângerată către acelaşi ideal care duce de la Şelimberg la Mărăşeşti. Fiţi vrednici de clipele mari pe care le trăiţi şi aveţi de neclintit în faţa ochilor voştri că numai păstrând în toate împrejurările o disciplină de fier şi fiind tot timpul soldaţi ai cinstei, ai legalităţii şi ai ordinii în apărarea avutului şi onoarei locuitorilor, veţi răspunde cu adevărat înaltei chemări, pe

care providența şi încrederea regelui v-a hărăzit-o vouă. Cântând *Deşteaptă-te, române* şi înălțând către ceruri Stindardul zdrențuit în lupte, mergeți, ostaşi ai Corpului 4, să cuceriți sufletele fraților bucovineni şi fiți soldați ai înfrățirii tuturor românilor”[2].

În aceeaşi zi, şeful Marelui Stat Major, generalul Constantin Cristescu, a transmis Diviziei 8 Infanterie „Instrucțiuni asupra felului de conducere a trupelor române în Bucovina” cu următoarele precizări, din care, pentru comandanți şi executanți rezultă:

– Intrarea în Bucovina se va face pe coloane, precedate de patrule de recunoaştere;

– Se va înainta cu prudență, evitând orice provocare față de trupele austro-ungare;

– Unitățile vor acționa grupat şi vor fi păstrate întrunit în localități mari, pentru siguranță fiind trimise patrule de recunoaştere;

– Orice subunitate, chiar o patrulă de câțiva oameni, va fi pusă sub comanda unui ofițer;

– Se interzice contactul trupelor române cu cele austriece aflate în curs de mobilizare;

– În caz de contact, comandanților austrieci li se va explica scopul acțiunii trupelor române: ocrotirea populației bucovinene contra jafurilor şi exceselor bandelor de rău-făcători; menținerea ordinii precum şi ocrotirea la nevoie a ofițerilor străini;

– purtarea ofițerilor şi trupei va fi plină de bunăvoință, căutându-se a se căpăta dragostea şi încrederea locuitorilor din Bucovina;

– față de bandele de rău-făcători precum şi contra acțiunilor ostile şi anarhice se vor lua măsurile cele mai drastice, procedându-se energic şi repede;

– nu se vor face nici un fel de rechiziții forțate, totul se va plăti în bani”[3].

Premergător intrării trupelor române în Bucovina, generalul Iacob Zadik, în baza Ordinului Marelui Stat Major privind conduita unităților, a făcut la rândul său următoarele precizări:

„Trupele se vor considera în campanie, deci în marş şi stație precum şi în toate ocaziile vor avea măsurile prevăzute de serviciul în campanie; în localități, trupele vor intra cu serviciul de siguranță – cea dintâi grijă a comandanților trupelor va fi de a lua legătura cu autoritățile locale, primar, notar, preot şi jandarmi, pentru a lua înțelegere asupra stării de lucruri, unitatea intrată într-o localitate va fi ținută întrunită, trimițând recunoaşteri cu misiunea de a obține şi da informații privind starea de lucruri, grija de căpetenie a comandanților trupelor este de a restabili liniştea în localitate; acolo unde este nevoie pentru ocrotirea populației şi restabilirea ordinii, se vor trimite detaşamente care, după îndeplinirea misiunii, se vor înapoia la unitate; în toate localitățile populația va fi obligată să depună la primărie armele şi munițiile de care dispune”[4]. În dimineața zilei de 8 noiembrie 1918, generalul Zadik a emis Ordinul de Zi nr. 1 în care se arăta: „Ostaşi! Vouă v-a păstrat soarta norocul de a păşi cei dintâi pe pământul scump al Bucovinei. Fiți mândri şi arătați-vă demni de încrederea ce s-a pus în voi. Voi sunteți ocrotitorii avutului şi vieții populației bucovinene. Faceți ca prin purtarea voastră în toate ocaziile să câştigați dragostea cu adevărat frățească a populației în sprijinul căreia veniți. Doresc spornicie pasului ce faceți şi vă zic cu Dumnezeu înainte”[5].

Având în vedere faptul că populația din Bucovina care suportase pe perioada celor patru ani de război ororile dominației succesive a armatelor celor două tabere beligerante era dezorientată, s-a simțit nevoia ca intrarea trupelor române să fie precedată de anunțarea populației, folosindu-se aviația. Astfel, în ziua de vineri, 8 noiembrie, pe la ora 3, după amiază, trei avioane Farman din Escadrila F9 a Grupului 3 Aeronautic de la Roman au lansat, în localitățile mai importante de pe teritoriul care urma a fi luat sub control, manifeste tipărite care conțineau mesajul Comandantului Diviziei 8 Infanterie cu următorul conținut:

„**Proclamațiune**

Răspunzând la chemarea Comitetului Național Bucovinean, Armata Română, din Înaltul Ordin al M.S. regelui Ferdinand I al României, a păşit pe pământul Marelui Voievod Ştefan pentru a ocroti viața, avutul şi proprietățile locuitorilor de orice neam şi credință împotriva bandelor de criminali cari au început opera lor de distrugere în frumoasa voastră țară. Trecând hotarul pus între noi de o soartă vitregă acum o sută şi mai bine de ani, hotar care n-a putut niciodată să ne despartă inimile, trupele române sosesc în mijlocul vostru, aducându-vă dragostea şi sprijinul lor pentru libera înfăptuire a dorințelor născute din dreptul legitim al popoarelor de a dispune de soarta lor. Stăpâniți de aceste sentimente şi cu credință în sinceritatea cererii voastre de ajutor invităm Poporul Bucovinean ca să nu se abată sub nici un motiv de la viața şi ocupațiunile sale normale. Subsemnatul garantează fiecărui locuitor libera exercitare a drepturilor sale civice şi fac cunoscut în acelaşi timp că se va reprima cu toată severitatea cuvenită orice încercare de dezordine, acte de violență sau nesupunere la ordonanțele date de noi.

General I. Zadik, Comandantul Diviziei 8-a regale Române”[6].

Mesajul generalului Zadik, în deplin acord cu prevederile ordinelor primite de la Marele Stat Major, prin conținutul său de adâncă rezonanță istorică, exprima esența gândirii responsabile a celui care şi-a legat pentru posteritate numele de Bucovina şi Pocuția, teritorii pe care le-a controlat şi administrat în una din cele mai frământate etape ale existenței lor.

La Cernăuți, unde ucrainenii ocupaseră oraşul şi puseseră stăpânire pe administrația Bucovinei, membrii Consiliului Național se aflau într-o stare de nesiguranță, iar o parte din lideri se refugiase la Mihăileni, pe malul drept al Siretului, de unde Iancu Flondor comunica frecvent cu autoritățile politice

şi militare româneşti. Astfel, liderul bucovinean i-a transmis un mesaj generalului Iacob Zadik înainte de declanşarea operaţiunilor de către Divizia 8 Infanterie prin care-l informa asupra situaţiei din teritoriul în care urma să acţioneze trupele române. După ce arată că la 6 noiembrie rutenii au preluat conducerea la Cernăuţi, în mesaj se descrie detaliat situaţia existentă: „În urmă, s-a dezlănţuit pretutindeni o anarhie, s-au format bande cu caracter bolşevic ameninţând libertatea, averea şi viaţa locuitorilor acestei ţări. Primim ştiri din aproape toată ţara, mai ales din nordul Bucovinei, de volnicii brutale cu drame incredibile. Toate prăzile se cară în Galiţia. E neapărat trebuinţă să stabilim cu forţa armatei pacea în ţară. Fiecare moment de întârziere aduce enorme pagube ireparabile pentru ţară şi dificultăţi pentru armată. Vă rugăm cu toată insistenţa să ocupaţi fără întârziere toată ţara, în primul rând capitala Cernăuţi, pe drumul cel mai scurt. Aici se vor lua apoi toate măsurile necesare”[7].

Din cauza faptului că Armata Română sub impactul Tratatului de pace de la Bucureşti din luna mai 1918 trecuse la cadrul organizatoric de pace cu efective diminuate şi cu o dotare şi înzestrare care nu mai corespundeau necesităţilor de război pentru îndeplinirea unei misiuni de luptă inedite, de amploare şi cu un grad sporit de independenţă operativă, s-au întreprins grabnice măsuri pentru sporirea capacităţii de luptă a Diviziei 8 Infanterie astfel:

– Mutarea Cartierului General al Diviziei de la Botoşani la Burdujeni.

– Dotarea Diviziei cu 8 mitraliere performante de la Batalionul de Vânători de Munte de la Târgu Neamţ care-şi dovediseră performanţele în campania 1917 la Cireşoaia şi Coşna.

– Formarea unui depozit de alimente şi echipament la Burdujeni.

– Completarea depozitelor de la Burdujeni cu autocamioane şi carburanţi.

– Detaşarea pe lângă comandamentul Diviziei a unei companii din regimentul de Căi Ferate pentru a lua în primire materialul rulant din Bucovina.

– Întărirea Diviziei cu o secţie de telegrafie fără fir şi şase motociclete pentru asigurarea legăturilor.

– Organizarea transportului pe calea ferată a bateriilor de artilerie de la Bacău la Dorohoi şi Botoşani.

Totodată, s-a ordonat trupelor de graniceri să înainteze împreună cu forţele Diviziei 8 Infanterie în vederea instalării la nevoie pe noua frontieră de nord şi vest, iar Serviciul Geografic să expedieze şi adapteze harta Bucovinei la structurile naţionale.

Toate aceste acţiuni întreprinse în timp scurt, fără a putea fi asigurate cele mai eficiente măsuri de ascundere şi dezinformare au fost sesizate de serviciile de spionaj germane şi austriece şi, ca urmare, la 5 noiembrie 1918, colonelul Otto von Brandenstein, şeful Misiunii Militare germane în România, a solicitat o audienţă la Alexandru Marghiloman pentru a se informa în legătură cu intervenţia Armatei Române în Bucovina. În condiţiile iminentei capitulări a Puterilor Centrale, despre care regele Ferdinand şi Ion I.C. Brătianu deţineau informaţiile necesare de la Victor Antonescu şi generalul Radu Rosetti, la acea dată colonel activ în armata franceză, încadrat la comandamentul Armatei de Dunăre comandată de generalul Henry Mathias Berthelot, la 8 noiembrie 1918, trupele Diviziei 8 Infanterie au pătruns în Bucovina, ajungând până în seara zilei la Mihăileni, Vârful Câmpului, Suceava şi Iţcani. „Ziua de sâmbătă, 9 noiembrie, a fost prima zi de aşteptare a armatelor române. În după amiaza acestei zile, centrul oraşului Cernăuţi s-a umplut de oameni îmbrăcaţi în haine festive. Soldaţii români bucovineni purtau cocarde tricolore pe uniformele lor austro-ungare. Dintr-o dată însă s-au auzit focuri de armă şi s-a instaurat panică timp de o oră şi jumătate. Magazinele şi cafenelele şi-au tras obloanele, iar străzile au devenit pustii. În cele din urmă, se dovedise că ucrainenii încercaseră o ultimă demonstraţie de forţă înainte de a se retrage din Cernăuţi. Din fericire, nu au existat pagube materiale şi nici răniţi”[8]. În aceeaşi zi, 9 noiembrie, prin ordinul generalului Zadik, cele trei detaşamente deja constituite au primit noi denumiri:

„Dragoş” – detaşamentul Dorohoi.

„Alexandru cel Bun” – Detaşamentul Botoşani şi

„Suceava” – Detaşamentul Fălticeni. Acestea au reluat înaintarea pe itinerariile stabilite, au cantonat la Tereşeni, Siret şi Hliboca, urmând ca în ziua următoare să ajungă în localităţile Ceahor, Mihalcea şi Ciuciurul Mare, în apropiere de Cernăuţi. Concomitent, în Bucovina au pătruns subunităţi de graniceri, de jandarmi şi unele din Regimentul 3 Roşiori destinate organizării teritoriilor judeţelor Suceava şi Gura Humorului.

În noaptea de sâmbătă 9 noiembrie spre duminică 10 noiembrie, trupele ucrainene au părăsit Cernăuţiul. „Singurul eveniment mai deosebit care s-a petrecut cu ocazia aceasta a fost doar panica de sâmbătă seara de la ora 18. În rest, trecerea de la revoluţia ucraineană la cea românească s-a făcut fără vărsare de sânge şi în toată liniştea. Duminică dimineaţa, când apropierea trupelor române era sigură, a pornit Consiliul Naţional Român spre preluarea deplină a întregii puteri din ţară. În mijlocul unei jubilări extraordinare, a fost ridicat tricolorul (românesc) pe clădirea Consiliului Naţional Român, pe balconul principal al Primăriei, precum şi pe vârful turnului celui mai înalt. Apoi, a fost înălţat steagul românesc pe clădirea Guvernului. Şefii instalaţi de Consiliul Naţional Ucrainean nu au mai sosit duminică la birourile lor. Deputatul dietal Nicu D. Flondor a trecut împreună cu un ofiţer român în numele Consiliului Naţional Român pe la diferitele servicii şi a predat funcţiile publice următoarelor personalităţi:

– Guberniul Ţării – consilierul E. de Tarangul; acestuia i-a fost acordată şi conducerea Direcţiei de Poliţie pentru întreaga Bucovină:

– Jandarmeria – locotenentul major Dan;

– Direcția de Poștă – consilierul Lippert;

– Direcția Financiară – consilierul Muller;

– Conducerea Afacerilor de Industrii – consilierul Ritter;

– Judecătoria – vicepreşedintele Iacubovici;

– Magistratul orăşenesc – preotul Sandu”[9].

În acest timp, în țară, într-un interval scurt, s-au produs evenimente politice care s-au derulat într-un ritm accelerat:

– Înlocuirea Guvernului Marghiloman cu Guvernul generalului Constantin Coandă, la 6 noiembrie;

– Declararea mobilizării Armatei Române;

– Remiterea ultimatumului către mareşalul Mackensen pentru a-şi retrage trupele de pe teritoriul României;

– Trecerea Dunării de către trupele armatei comandate de generalul Berthelot;

– Instalarea, la Iaşi, la 11 noiembrie, a unui nou guvern condus de Ion I.C. Brătianu.

La aceeaşi dată, 11 noiembrie, ora 11, s-a declarat armistițiul general care marca încheierea Primului Război Mondial, iar Armata Română intra în Cernăuți.

Intrarea Armatei Române în Cernăuți a fost aşteptată duminică, la ora 11. Toate personalitățile româneşti, împreună cu soțiile, precum şi corul Asociației Românești s-au aliniat în fața Primăriei. Pe la orele 3, după amiază, un ofițer al Armatei Române a anunțat că trupele vor sosi în jurul orei 17. În cele din urmă s-a decis ca trupele române conduse de generalul Iacob Zadik să intre în oraş abia luni dimineața.

Detaşamentul „Alexandru cel Bun” a traversat Cernăuțiul, s-a grupat la nord de oraş şi a ocupat un cap de pod pe malul stâng al râului Prut cu misiune de siguranță. Detaşamentul „Dragoş” a intrat şi a rămas în oraş. Iar Detaşamentul „Suceava” s-a concentrat la sud de acesta, în rezervă.

Generalul Zadik şi Statul Major al Diviziei 8 Infanterie au intrat în Cernăuți, luni, 11 noiembrie, în jurul amiezii. La intrarea în oraş, generalul Zadik şi ofițerii din Statul său Major au fost întâmpinați de Dr. Vasile Botnărescu şi Dr. Octavian Gheorghiu, precum şi de un grup de ofițeri români bucovineni din fosta armată austro-ungară. La ora 13.20, au ajuns la Primăria din Cernăuți şase automobile

cu ofițeri români şi bucovineni asupra cărora au fost aruncate flori, iar în oraş a fost arborat tricolorul românesc. Conducerea Consiliului Național Român a organizat o primire oficială mai întâi în sala festivă a Casei Românești, apoi în sala festivă a Mitropoliei. După o emoționantă primire pe străzile Cernăuților şi în sala de recepție a Palatului Național Român, au urmat discursurile lui Iancu Flondor şi al lui Iacob Zadik pe care le prezentăm.

Profund emoționat de măreția şi importanța istorică a evenimentului, Iancu Flondor a spus:

„Domnule general! Ca preşedinte al Consiliului Național am datoria să binevenez falnica oaste română la intrarea ei în capitala Bucovinei, acestei țări care păstrează în sânul ei sfintele moaşte ale marelui nostru Domn Ştefan. Suntem pe cale să întregim iarăşi moştenirea lui – România Mare – sufletul lui nemuritor este în mijlocul nostru. Dară nu este dat ființei omeneşti de a fixa în grai viu o astfel de simțire. Numai o rugăciune fără cuvinte, care se înalță la ceruri, îi poate corespunde întrucâtva. Domnule general! Dați-mi voie să binecuvântez, aşa cum fac doi frați iubitori care, după o lungă şi dureroasă despărțire, se întâlnesc spre a nu se mai despărți niciodată. O fac, deschizând brațele mele şi strângându-vă la piept”[10]. Au urmat ovații la adresa regelui Ferdinand, iar corul „Armonia” a intonat Imnul Regal Român.

Emoționantelor cuvinte ale doctorului Iancu Flondor, a răspuns în acord cu înălțimea momentului generalul Zadik, spunând:

„În urma dorinței Comitetului Național, regele şi România au răspuns chemării şi au adus ajutorul Armatei Române pentru ca liniştea a acestei țări să nu fie turburată. Sosind, aduc salutul cu iubire frățească şi pot să spun, cu iubire de mamă al României libere către țara Bucovinei. În aceste momente, gândul meu se înalță către Dumnezeu şi adresează mulțumirile României Mari că a scos sfânta dreptate la suprafață. Pentru despărțirea Bucovinei a trebuit să curgă sânge şi să cadă un cap de domn (Grigore III Ghica n.n.), pentru reîmpreunarea ei, însă, n-a curs nici un pic de sânge. Căci s-a făcut totul prin vrednicia voastră şi vrerea dreptății”[11].

Aşa cum spunea generalul Zadik, de această dată nu a curs niciun pic de sânge, deoarece, cu puțin timp înainte de sosirea Armatei Române, legionarii ucraineni din Galiția, care stăpâniseră câteva zile Cernăuții, fugeau în goana cailor peste Prut. După emoționantul său discurs, generalul Zadik este acoperit cu flori şi purtat până la automobilul său.

Cel de-al doilea moment al primirii festive a comenzii Diviziei 8 Infanterie a avut loc în frumosul complex al Mitropoliei (azi, sediul Universității din Cernăuți) unde, la invitația mitropolitului Vladimir Repta, a fost stabilit sediul Comandamentului, iar generalul Iacob Zadik, însoțit de arhimandritul Verobchievici, a

salutat, de la balconul palatului, mulțimea adunată în piață.

A urmat apoi defilarea trupelor române prin centrul Cernăuțiului, cărora li s-au alăturat și legiunile polonezilor bucovineni. Acest fapt dovedea că una dintre naționalități a recunoscut imediat viitoarea alipire a Bucovinei la România.

Consiliul Național Ucrainean a înaintat un protest împotriva intrării trupelor române în Bucovina, transmis de către profesorul Coruba la Hliboca (Adâncata, 30 km sud de Cernăuți). După momentele emoționante din ziua de 11 noiembrie 1918, la „12 decembrie, Divizia 8 Infanterie a primit de la Marele Cartier General remobilizat, în fruntea căruia revenise general Constantin Prezan, Ordinul de operații nr. 166, care prevedea ca „acțiunea trupelor să continue până ce scopul va fi atins în tot ținutul Bucovinei”[12].

În zilele următoare, Divizia 8 Infanterie, trecând de la cadrul organizatoric de pace la cel de război, și-a mărit efectivele până la 7802 oameni; numărul cailor a ajuns la 2316, iar al trăsurilor, la 417. Cu toate acestea, ocuparea completă a Bucovinei s-a realizat abia la 27 noiembrie 1918, din cauza prezenței a numeroase bande ucrainene înarmate, cât și a afluirii pe la nord de râul Prut a unităților poloneze și austriece aflate în retragere, pentru a se evita confruntări de amploare și radicalizarea elementelor antiromânești.

La data de 13 noiembrie, în zona localității Luzan, s-a produs prima confruntare a Regimentului 37 Infanterie cu unele bande ucrainene înarmate soldată pentru trupele române cu un mort, trei răniți și patru dispăruți. Până la 19 noiembrie, trupele române au înaintat la nord de Prut până la localitatea Șipeniț, iar patrulele de recunoaștere au ajuns pe aliniamentul Mahala, Sadagura, Kotzman, Orășeni.

Între 20 și 27 noiembrie, pe măsura completării cu efective, comandantul Diviziei 8 Infanterie a împărțit spațiul dintre Prut și Nistru în trei sectoare corespunzător județelor Zastavna, Kaotzman și Văscăuți, a realizat o nouă împărțire a forțelor și mijloacelor și a stabilit misiuni ferme pentru fiecare unitate. Până al 27 noiembrie, Regimentele 13, 25, 29 și 37 Infanterie au luat sub control întreg teritoriul Bucovinei, obligând bandele înarmate ale ucrainenilor să se retragă la nord de Nistru sau să se predea. Era în continuare necesar ca unirea Bucovinei cu Patria mamă săvârșită acum și în fapt, prin eliberarea teritoriului ei, să fie proclamată sub o formă care să constituie un titlu de drept incontestabil. În vederea acestui act solemn, au venit la Cernăuți și intelectualii bucovineni refugiați în țară și în Basarabia, având-l în frunte pe Ioan Nistor, profesor de Istoria Românilor la Universitatea din Cernăuți. În toată această perioadă, Consiliul Național Român a pregătit Congresul general al Bucovinei care, în conformitate cu hotărârea din 25 noiembrie, a avut ca ordine de zi „stabilirea raportului politic între Bucovina și regatul României la care au fost prezenți membrii Consiliului Național Român (74 reprezentanți), șase delegați polonezi, șapte delegați germani și treisprezece reprezentanți ai comunelor rutene de peste Prut. Generalul Iacob Zadik a participat la Congres în calitate de oaspete alături de Pantelimon Halipa, Ion Pelivan, Ion Buzdugan, Grigore Cazacliu (din Basarabia), dr. Crișan Gheorghe, dr. Delcu Victor și Osvaldă Vasile din Ardeal și Ungaria. Lucrările Congresului s-au desfășurat într-o atmosferă sărbătorească în Marea Sală Sinodală a Palatului Mitropolitan sub președinția lui Iancu Flondor care a evocat trecutul glorios al Bucovinei ca un sâmbure în jurul căruia s-a constituit Principatul Moldovei, în care se găsesc la tot pasul urmele falnicului ei trecut și mormintele voievozilor. A evocat apoi martiriul țării răpite și sugrumate, condamnată a-și trimite feciorii să piară pe toate câmpurile de luptă ale Europei sub steag străin, pentru menținerea, gloria și mărirea altora. Prezentând actul unirii, Iancu Flondor a subliniat în continuare: „Astăzi, când după sforțări, sacrificii și jertfe uriașe din partea României și a puternicilor și nobililor ei aliați, s-au întronat în lume principiile de drept și umanitate pentru toate neamurile, și când, în urma loviturilor zdrobitoare, monarhia austro-ungară s-a zguduit din temeliile ei și s-a prăbușit, și când toate neamurile încătușate în cuprinsul ei și-au câștigat dreptul de liberă hotărâre de sine, cel dintâi gând al Bucovinei dezrobite se îndreaptă către Regatul României de care întotdeauna am legat nădejdea dezrobirii noastre. Drept aceea, noi, Congresul General al Bucovinei, întrupând suprema putere a țării și fiind investit singur cu putere legiuitoare, în numele suveranității naționale hotărâm: Unirea necondiționată și pe vecie a Bucovinei în vechile hotare până la Ceremuș, Colacin și Nistru, cu Regatul României”[13].

Delegatul Consiliului Național al polonezilor din Bucovina a subliniat: „Noi, polonezii din Bucovina, avangarda spre Orient a poporului polon care, în acest moment, strânge pe umerii săi loviți timp de 150 de ani purpura sfântă în trei bucăți

a unității politice a tuturor teritoriilor polone de la Baltica până la Nistru, salutăm cu căldură ziua sfântă a renașterii României unite. Noi recunoaștem în întregime drepturile imprescriptibile ale poporului român asupra teritoriilor de la sud, de la Nistru în general, şi, în special, asupra Bucovinei”[14].

Reprezentantul Consiliului Național al germanilor din Bucovina s-a pronunțat de asemenea pentru unirea Bucovinei cu Regatul României şi a încheiat strigând: „Trăiască România Mare!, trăiască MS Regele Ferdinand!”[15].

Hotărârea Congresului General al Bucovinei de unire cu regatul României a nemulțumit profund autoritățile ucrainene de la Kiev care au întreprins, fără succes, în perioada următoare, unele acțiuni militare care vizau ocuparea părții de nord a Bucovinei pe care o revendicau. Prezența Diviziei 8 Infanterie în Bucovina şi a Diviziei 1 Cavalerie în partea de nord a Basarabiei a avut ca efect contracararea tuturor acțiunilor bandelor ucrainene înarmate.

Divizia 8 Infanterie a fost prezentă în acest spațiu în toată perioada interbelică. Evenimentele din vara anului 1940, când Bucovina şi Basarabia au fost cedate fără luptă, au determinat evacuarea unui teritoriu sacru de care Divizia 8 Infanterie era legată prin toate firele existenței sale, la a cărei aducere la Patria mamă îşi adusese o importantă contribuție. Generalul Iacob Zadik a încheiat în mod strălucit o carieră militară exemplară în slujba țării şi a neamului nostru în anul 1926, nu înainte de a i se oferi onoarea de a fi desemnat ca însoțitor oficial al mareşalilor Franței, Joffre, comandantul suprem al armatei franceze, şi Focs, comandant al forțelor franceze în anul 1918, cu prilejul vizitelor acestora în România în anii 1920, respectiv 1922, cu ocazia încoronării de la Alba Iulia a regelui Ferdinand I şi a reginei Maria.

Generalul Iacob Zadik a decedat la 8 aprilie 1970, la București, lăsând

în continuare în Armata Română un demn urmaş din elita Artileriei în persoana fiului său, Grigore.

Colonelul Grigore Zadik s-a născut la 27 martie 1898, în București, a urmat cursurile Liceului Militar „Mânăstirea Dealu”, Şcoala de ofițeri de artilerie, geniu şi marină, Şcoala militară de observatori în balon, Şcoala specială de artilerie, Şcoala superioară de război şi Facultatea de Drept, din Iaşi. A parcurs treptele ierarhiei militare de la gradul de sublocotenent (1917) până la cel de colonel (1945), îndeplinind numeroase funcții de răspundere:

– Ofițer de stat major în Marele Stat Major;

– Diplomat militar (ataşat militar la Paris, 1936-1937);

– Ofițer în stagiu la Regimentul 11 Artilerie în armata franceză;

– Comandant secund la Centrul de Instrucție al Apărării contra aeronavelor (1940-1941);

– Conducător al delegațiilor ofițerilor de antiaeriană trimişi la pregătire în Germania (1942);

– Comandant al Centrului de Instrucție al Artileriei antiaeriene (1946).

A participat la Primul Război Mondial ca observator în balon. În timpul celui De-al Doilea Război Mondial a participat la apărarea antiaeriană a capitalei (1941) şi în calitate de comandant al Divizionului 2 Artilerie din Regimentul 5 Artilerie antiaeriană în Campania din Est. După 23 august 1944, colonelul Zadik a trecut în rezervă şi a rămas în conştiința camarazilor ca un strălucit specialist de artilerie antiaeriană şi un valoros diplomat militar.

Bibliografie:

Adrian Stroia, Marin Ghenoiu, *Din elita artileriei*, Editura Centrul Tehnic Editorial al Armatei, București, 2012;

Col. (r), prof. univ. dr. Ion Giurcă, *Prezența militară românească în Bucovina anului 1918*;

Paul Brusanowski, *Cronologia unirii Bucovinei cu România*, Universitatea „Lucian Blaga”, din Sibiu;

Alexandru Ioanițiu (lt. colonel), *Războiul României, 1916-1918*, vol. I, Tipografia Geniului, București, 1929;

General dr. Vasile Apostol, *File de istorie, Ediția a II-a revăzută şi adăugită*, Editura Magic Print, 2012.

---

[1] Col. (r) prov. univ. dr. Ion Giurcă, *Prezența militară românească în Bucovina în toamna anului 1918*, p. 4;
[2] *Ibidem*, p. 5;
[3] *Ibidem*, p. 6;
[4] *Ibidem*, p. 7;
[5] *Ibidem*.
[6] Paul Brusanowski, *Cronologia unirii Bucovinei cu România (I)*, p. 75;
[7] Col. (r) prof. univ. dr. Ion Giurcă, *Idem*, p. 8;
[8] Paul Brusanowski, *Idem*, p. 75;
[9] *Ibidem*, p. 76;
[10] General dr. Vasile Apostol, *File de istorie, Ediția a II-a revăzută şi adăugită*, Editura Magic Print, 2012, pp. 135-136;
[11] *Ibidem*, p. 136;
[12] Col. (r) prof. univ. dr. Ion Giurcă, *Idem*, p. 11;
[13] General dr. Vasile Apostol, *Idem*, p. 137;
[14] *Ibidem*;
[15] *Ibidem*, p. 138.

Actul Unirii de la 1859 - reflexie a unității familiei creștine

Actul istoric de la 24 ianuarie 1859 este un reper simbolic în şirul faptelor măreţe ale marilor personalităţi politice, culturale şi religioase în încercarea de a aşeza împreună românii de pretutindeni, de-a lungul devenirii noastre naţionale. Privind retrospectiv în istorie, înţelegem că fiecare generaţie, gândind cu responsabilitate la viitorul şi siguranţa acestui popor, şi-a consumat existenţa pentru a contribui la edificarea idealurilor de unitate, integritate şi independenţă naţională.

Realitatea istorică mondială actuală confirmă faptul că nu graniţele geografice asigură unitatea unui neam sau independenţa sa geopolitică şi nici tratatele sau alianţele încheiate cu marile puteri, ci idealul comun al celor ce vorbesc aceeaşi limbă, îşi asumă aceeaşi moştenire istorică şi se închină aceluiaşi Dumnezeu. De aceea, indiferent de ţara în care şi-au construit viitorul, românii au rămas oameni ai comuniunii marcate de apartenenţa naţională şi religioasă, coordonate care le-au structurat identitatea şi i-au salvat de la înstrăinare.

În contextul declarării anului 2026 de către Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române ca „Anul omagial al pastoraţiei familiei creştine”, se evidenţiază cu atât mai mult ideea de unitate naţională, familia fiind prima formă de comunitate umană şi aluatul din care s-a născut ideea de naţiune unită. Naţiunea nu este altceva decât o familie extinsă, iar familia – celula de bază a unei naţiuni, ambele valori fiind aşezate pe fundamentul unităţii. Această familie naţională a românilor de pretutindeni, ţinută împreună de dragostea faţă de valorile fundamentale pe care părinţii acestei naţiuni le-au lăsat moştenire generaţiei fiilor de astăzi ai ţării, are responsabilitatea şi misiunea de a conserva şi transmite mai departe idealul de unitate naţională care, în istoria ţării noastre, are un fundament profund creştin. Dacă familia este locul în care învăţăm să iubim, sărbătoarea de astăzi este prilejul în care învăţăm să convieţuim în iubire ca popor binecuvântat de Dumnezeu. Fără familii unite nu există naţiune puternică, iar fără conştiinţa unităţii naţionale nu există viitor comun.

În această zi de sărbătoare naţională, când se împlinesc 167 de ani de la Mica Unire de la 1859, îndemn pe toţi fiii şi fiicele duhovniceşti din Eparhia Romanului şi Bacăului, români şi creştini deopotrivă, să nu uite niciodată idealurile în care au crezut şi pentru care au luptat părinţii acestei naţiuni, să-şi arate recunoştinţa faţă de sacrificiul suprem al eroilor şi să-şi iubească ţara păstrând-o în unitate de credinţă şi de neam!

Dumnezeu să binecuvânteze marea familie a românilor de pretutindeni!

† IOACHIM,
Arhiepiscopul
Romanului şi Bacăului

TREPTE

umilința o afli coborând
până unde așteaptă
Iisus
înăuntrul tău;

iar sfințenia,
coborând mai departe
cu Iisus
înăuntrul tuturor...

PRIMĂVARĂ

Coboară cu Iisus
în adâncul rănilor tale
și prezența Lui le va închide,
pacea Lui le va cicatriza,
sângerarea va deveni confesiune
și curând vei vedea
că din durere rămâne
tot mai mult bucuria
de a vorbi
cu Iisus
despre ea...
Și astfel viața va fi iar minunea
cu care Iisus
vrea să vindece lumea
în inima ta...

APOSTAZIE

„Puțin credinciosule
de ce te-ai îndoit?”
îi strigă de două milenii
Iisus
creștinului care crede mai mult
în puterea furtunii
decât
în cea a Evangheliei...

Credința se îneacă
într-o mare de mâini ridicate...

Dar trăiește în aceia care,
strângând Evanghelia în inimă,
păşesc lăuntric
pe deasupra
lumii...

Preot Ion BÂRGĂOANU

O pagină cu pilde de folos

Colindul lui Adam, copilăria regăsită în Hristos

Mulţi spun că nu mai simt sărbătorile, de parcă bucuria de altădată s-a pierdut.

Ca şi cum am fi pierdut raiul copilăriei.

Dar uităm ceva important: sărbătorile nu stau în oraşe cu luminiţe şi artificii, târguri de Crăciun, brad, beteală cu sclipici, lumini sau cadouri, nici în Bethleemul de azi sau de ieri – starea petrecerii trăieşte în sufletul nostru prin Iisus Hristos, Pruncul dumnezeiesc.

Te-ai gândit vreodată că Adam cel făcut şi vechi nu a avut copilărie?!

Nu s-a bucurat de amintirile copilăriei, pentru că nu a avut copilărie?!

Adam ne reprezintă pe noi toţi.

El este omul care caută, care cântă şi care merge spre Dumnezeu. Adam este veşnicul colindător spre copilăria pierdută.

Colindul devine glasul acestei căutări, iar copilăria lui Hristos este chipul curăţiei şi al purităţii pierdute, dar şi al celei la care suntem chemaţi să ne întoarcem.

Prin această căutare, omul îşi regăseşte sufletul şi modul de viaţă în care ar trebui să trăiască, în iubirea copilăriei.

Fiul lui Dumnezeu, Iisus Hristos, trăieşte copilăria lui Adam.

„Naşterea lui Iisus Hristos aşa a fost...” (Matei 1, 18)

„Dar pe când erau ei acolo (în Bethleem), s-au împlinit zilele ca să Se nască, şi a născut pe Fiul său, Cel Unul-Născut, şi L-a culcat în iesle, căci nu mai era loc de găzduire pentru ei.” (Luca 2, 6-7)

Iar în Vechiul Testament se precizează:

„Şi a făcut Dumnezeu pe om după chipul Său...” (Facerea 1, 27)

„Atunci, luând Domnul Dumnezeu ţărână din pământ, a făcut pe om şi a suflat în faţa lui suflare de viaţă şi s-a făcut omul fiinţă vie.” (Facerea 2, 7)

Numai cu Iisus poţi trăi bucuria copilăriei.

Având pe Dumnezeu cu tine, poţi fi vesel şi neprihănit ca un copil.

Naşterea lui Iisus Hristos, Noul Adam Cel Veşnic, fără de mamă din Tată şi fără de tată din mamă, aduce în dar omenirii bucuria naşterii lui Dumnezeu în om.

Practic, prin Iisus, Adam este regăsit în Hristos care îl caută pe cel pierdut până la pogorârea la iad.

Hristos Se naşte în oamenii care Îl caută în Casa Pâinii pururea.

Bethleemul este Casa Pâinii, Biserica de lângă casa ta şi inima ta!

În Biserică ne hrănim cu prescură şi vin, cu Pâinea Vieţii, Euharistia, Trupul şi Sângele lui Hristos.

Prin Taina Euharistiei noi ne regăsim bucuria în Hristos.

Viaţa noastră petrece dinspre Bethleem spre Golgota, dinspre Mormântul Învierii lui Hristos spre Cincizecime într-o perpetuă colindă.

Prin voinţa noastră, noi suntem cei care dăm nuanţă, culoare, sens, lumină vieţii noastre.

Oriunde ne mişcăm, ne atingem de ceea ce am colindat şi semănat în inima noastră. Ne hrănim cu ceea ce am semănat sau plantat în noi.

Dacă lumina care este întru noi este întuneric, întunericul e cu atât mai mult...

Spun unii că din ce în ce mai mult, acum, ca şi atunci 2000 de ani, nu mai găsim loc în lumea de indiferenţă, păcat şi ură.

Întunericul e oare din ce în ce mai mult?!

E un continuu recensământ contabil al omenirii fără omenie?!

Aprindem în inimă un strop de har, recăutăm harul pierdut de iubire, odihnim o clipă şi respirăm liniştea cu recunoştinţă, oricâte lumini ar fi pe străzi, e întunericul îndoielii dacă nu e lumină în adâncul inimii. Bucuria o aduce vestea bună a unui înger colindător, Naşterea Fiului lui Dumnezeu, Evanghelia lui Hristos în care credem.

Îngerii sunt printre noi şi colindă pururea în viaţa noastră.

Se pare că nu mai credem în lumea lor.

După cum nu credem în vestea Evangheliei.

Omului contemporan îi este frică de propria copilărie.

De mână cu Dumnezeu Cel desculţ putem păşi în copilăria noastră. Atotţiitorul cunoaşte cărările inimii şi ştie cel mai bine cioburile care ne pot răni. Poate de aceea copiii sunt purtaţi pe braţe de părinţi.

Bucuria nu vine din lucruri materiale, din hrană multă, din bani, excursii sau spaţii virtuale, ci din felul în care alegem să privim, să cântărim şi să cumpănim libertatea.

Căutând sprijin în mâna Părintelui Ceresc, putem păşi spre Om, acest mare necunoscut.

Creştinul e pruncul crescut şi ajutat de harul lui Dumnezeu, precum o prescură este pregătită de Liturghie.

Chemăm în inimă pe Duhul Sfânt şi facem loc păcii, liniştii Lui.

Vino, Duhule Sfinte, şi Te sălăşluieşte întru noi!

Vino, Iisuse, în inima mea şi primeşte darul meu, păcatele mele!

Alegem oare să fim mai buni, mai răbdători, mai atenţi la noi înşine şi unii cu alţii?!

Singuri în sărbătoare ne împiedicăm precum pruncii şi nu ştim a o trăi deplin.

Acum ca şi atunci se naşte în noi taina serbării, bucuria Betheemului, precum pastorii şi magii.

Bucuria Naşterii lui Dumnezeu naşte bucurie şi pace în suflet.

Zi de zi sărbătorim prin Hristos bucuria Naşterii şi bucuria pascală.

Naşterea Mântuitorului nostru Iisus Hristos, Fiul şi Cuvântul lui Dumnezeu, fie cu noi cu toţi. Har natal şi pascal, lumină şi binecuvântare fie Cincizecimea în viaţa noastră!

Amin!

Pagină realizată de preot Ioan Bârgăoanu

„Doamne, sporeşte-ne credinţa!”

Fragmentul evanghelic al *Vindecării celor 10 leproşi* face parte din capitolul 17 al Evangheliei după Sf. Apostol Luca, capitol ce se deschide cu avertismentul Mântuitorului Hristos adresat acelora care, conştient sau nu, intenţionat sau nu, devin prilej de sminteală pentru semenii lor: „Vai aceluia prin care vin smintelile!” (Lc 17, 1). Relatarea continuă cu porunca pe care Mântuitorul o dă ucenicilor Săi, anume de a ierta necondiţionat pe cei care le-au greşit, când aceştia din urmă se căiesc şi cer această iertare: „De-ţi va greşi fratele tău, dojeneşte-l şi, dacă se va pocăi, iartă-l. Şi chiar dacă îţi va greşi de şapte ori într-o zi şi de şapte ori se va întoarce către tine, zicând: Mă căiesc, iartă-l” (17, 3,4). La aceste cuvinte ale Mântuitorului, Apostolii răspund cu o cerere: „Sporeşte-ne credinţa” (17, 5).

Tot despre credinţă se vorbeşte şi în finalul pericopei *Vindecării celor 10 leproşi*, atunci când, de data aceasta, Mântuitorul se adresează samarineanului tămăduit: „Scoală-te şi du-te; credinţa ta te-a mântuit!” (17, 19). „Credinţa ta te-a mântuit” este un verdict sau o proclamare, dacă putem spune astfel, pe care Mântuitorul o oferă mai multor persoane care apar în Evanghelii: femeii cu scurgere de sânge, orbului de la marginea Ierihonului, femeii celei păcătoase care I-a uns cu mir picioarele şi samarineanului lepros. Ce este, aşadar, credinţa care i-a mântuit pe aceşti oameni suferinzi şi cum am putea înţelege mai bine credinţa la care se referă Apostolii, atunci când Îi cer lui Hristos să le-o „sporească”? Întrebarea este mai dificilă decât pare la prima vedere. Să începem prin a separa două niveluri la care tema credinţei poate fi adresată: un nivel raţional şi unul existenţial.

Mai întâi, la nivel raţional, credinţa ar părea că se opune certitudinii. O parte din filozofia seculară a încercat să discrediteze credinţa, pe baza acestei opoziţii aparente dintre *a crede* şi a *şti*. Credinţa, în această interpretare, s-ar întemeia pe convingeri personale, pe când ştiinţa, pe certitudini rezultate în urma unor demonstraţii riguroase. Nu doar că această opoziţie dintre credinţă şi ştiinţă nu a fost niciodată una veritabilă, ci în ultimele decenii s-a constatat că însăşi practica ştiinţifică se întemeiază pe credinţele specifice ale cercetătorilor, care uneori sunt confirmate, iar alteori, infirmate de experimente şi observaţii. Bineînţeles, acest fapt nu trebuie interpretat ca şi cum ştiinţa ar fi o practică cognitivă iraţională, iar credinţa, una iraţională. Ar trebui interpretat numai ca un argument, că opoziţia dintre credinţă şi certitudine nu este atât de puternică pe cât ar părea la prima vedere. Convingerea obiectivă este mai curând o caracteristică a unor demersuri formale în matematică şi logică, decât o caracteristică a credinţei sau ştiinţei. Orice credincios se confruntă cu lipsa de certitudine obiectivă, aşa cum rosteşte tatăl copilului vindecat miraculos de Hristos: „Cred, Doamne, ajută necredinţei mele!” (Mc 9, 17).

Cu toate acestea, credinţa în Dumnezeu este o practică ce poate fi apărată raţional, în ciuda acelora care o consideră iraţională şi proclamă independenţa absolută a credinţei faţă de raţiune. Una dintre strategiile apărării raţionalităţii credinţei o constituie formularea argumentelor clasice pentru existenţa lui Dumnezeu: ontologic, cosmologic, teleologic şi moral. *Argumentul cosmologic* are următoarea formulare: în Univers există schimbări, fiecare dintre ele are o cauză, care, la rândul ei, este cauzată de o alta, acest lanţ neputând merge la infinit, orpindu-se într-o Cauză Primă, necauzată de o alta, numită în cele din urmă Dumnezeu. Explicaţia pleacă de la observaţia că Universul este bine alcătuit; Pământul se află la o distanţă optimă faţă de Soare, aşadar există o regularitate a naturii şi o ordine care fac posibilă Viaţa. Această ordine dovedeşte existenţa unui proiect inteligent, Autorul fiind Dumnezeu-Creatorul. *Argumentul moral* poate fi rezumat, împrumutând şi adaptând formularea lui Dostoievski din *Fraţii Karamazov*: „dacă Dumnezeu nu există, atunci orice este permis; dar o lume în care totul este permis este imposibil de imaginat, prin urmare, Dumnezeu trebuie să existe”.

Dincolo de robustimea acestor argumente, ele ating nişte limite, căci nu ne angajează existenţial în actul de credinţă. Cel mult, demonstrează că a crede în Dumnezeu nu este contrar raţiunii, că a avea o credinţă religioasă nu presupune un „salt al credinţei” în gol, formularea atribuită lui Tertulian „cred pentru că este absurd” fiind ea însăşi absurdă. Putem crede, spre exemplu, în adevărul propoziţiei „apa este compusă din doi atomi de hidrogen şi unul de oxigen”, fără însă ca aceasta să ne angajeze existenţial. Trecerea de la un anumit tip de raţionalism, la viaţa duhovnicească, poate fi astfel realizată, doar printr-o conştientizare a profunzimii actului de credinţă.

Această miză uriaşă a fost surprinsă de marele gânditor francez Blaise Pascal, în celebrul său pariu. Aici întâlnim, chiar dacă într-o formă stilizată, condiţia omului în lume şi dilema cu care el se confruntă atunci când încearcă să reflecteze asupra a două opţiuni de viaţă: să creadă sau nu în Dumnezeu, în două scenarii posibile, şi anume, Dumnezeu există sau nu. Fiecare alternativă presupune câştiguri şi pierderi.

1. Omul nu crede, iar Dumnezeu nu există - nu pierde nimic, însă „câştigă” plăcerile frivole ale acestei vieţi.

2. Omul crede, iar Dumnezeu nu există - pierde plăcerile trecătoare şi nu câştigă nimic.

3. Omul nu crede, iar Dumnezeu există - pierde viaţa veşnică şi câştigă cele perisabile.

4. Omul crede, iar Dumnezeu există - câştigă

Drumul Siminei

Eu am văzut în veacul XX un drum frumos fără pereche, atât de singular şi incredibil, încât, povestindu-l, voi fi acuzat de imaginaţie febrilă. Şi, totuşi, voi îndrăzni a spune lucruri negrăite şi mai ales neînţelese acum, la distanţă de două sau trei generaţii. Pe drumul acesta mergea Simina fecioara, care nu făgăduise nimănui nimic şi totuşi a rămas fecioară. Se trăgea dintr-un neam cam desfrânat şi îndărătnic. Poate că ea a înţeles să ispăşească pentru risipa neamului, adică să rămână întreagă. Nu am înţeles niciodată de ce exact ei îi spuneam toţi mamă; poate tocmai pentru că, nefiind a nimănui, ar fi putut oricând să fie mamă orişicui; şi totuşi a rămas, şaptezeci de ani, mamă fecioară. Nu a ieşit niciodată din sat şi singurul drum mai important a fost cel de Duminică, săvârşit cu atâta sfinţenie şi consecvenţă, încât sunt sigur că ea a fost creatorul acelui drum. Înainta odată cu brâul de lumină al zilei şi ajungeau amândouă împreună în curtea bisericii, adumbrită de brazi înalţi şi tineri.

Cum drumurile noastre de la munte sunt pline de semne creştineşti şi de răscruci, calea ei duminicală era un cult amănunţit; mergerea se făcea transfigurare, făptura ei puţină se topea uşor în sărbătoare şi, la capătul paşilor, se deschidea fereastra lumii către cer, în care se pierdea cu bucurie fără seamăn.

S-a întâmplat, copil fiind, să merg odată în urma ei, păşind neauzit, de la distanţă, neîndrăznind să-i tulbur sărbătoarea, şi voi păstra pentru vecie imaginea unui suflet lumânare care ardea senin şi egal de la un capăt la altul al zilei şi al vieţii.

La fiecare cruce (şi erau foarte multe, căci drumul era lung şi încărcat de semne şi repere), se oprea cu fruntea aplecată, făcea trei metanii mici, apoi îngenunchea şi sta acolo neclintită, preţ de o rugăciune; se ridica şi, după ce mai săvârşea o plecăciune, se îndepărta uşor şi cu sfială, făcând mulţi paşi cu faţa încă întoarsă către cruce, vorbind în taină cu Iisus cel răstignit ca şi cu cel mai vechi prieten. Probabil că făgăduia că la întoarcere Îl va lua de acolo şi-L va pune pe braţe ca într-o Pietŕ. În biserică stând, nu auzea şi nu vedea pe nimeni, iar în locul preotului Îl vedea tot pe Iisus, şi tot pe drumul crucii şi-al iubirii; altfel nu se explica privirea ei atât de încărcată de lacrimi şi uimire şi înstrăinarea aceea, absolută.

La ieşire, mergea înfrântă şi pierdută, ca un Atlas cu universul în spinare; şi cultul din răscruci se repeta întocmai şi astfel era la slujbă cea dintâi, şi acasă, cea din urmă.

Avea o mare evlavie pentru fructe şi singura-i avere mai de soi era un măr domnesc pe care-l iubea, „după Dumnezeu, ca pe Dumnezeu”. După chipul transparent şi după intima-i făptură, nu este exclus ca toată viaţa să fi mâncat doar fructe şi diferite ierburi, adăpostite într-un minuscul pod deasupra cămăruţei care-i era întreaga locuinţă. De-ţi oferea un măr, îl alegea pe cel mai frumos şi cu o băsmăluţă preacurată îl ştergea îndelung şi insistent, vrând parcă să ţi-l ofere fără pată şi mai ales fără de strămoşeasca, originara întinare. Pe plita încinsă ardea uneori puţin busuioc, frământat între palmele aspre, făcându-şi din chilie altar de rugăciune. Ea săvârşea, într-adevăr, universala preoţie.

Mi-am zis atunci: dacă aş putea să fac din viaţa mea drumul Siminei, aş însemna pe chipul zilei o rază de lumină. Dar... drumul ei rămâne unic.

Preot prof. Ion BUGA

---

viaţa veşnică, îndepărtând plăcerile senzoriale.

În urma acestei formulări logice, concluzia firească de altfel, a lui Pascal este că nicio persoană raţională nu poate opta decât pentru a crede în Dumnezeu.

În viziunea sa, credinţa în Dumnezeu este în primul rând un act de voinţă, atunci când realizăm importanţa ei, aceea de început al relaţiei cu Creatorul. Această perspectivă se potriveşte cu ceea ce învaţă tradiţia Bisericii Răsăritene, conform căreia Dumnezeu respectă libertatea omului de a-L cunoaşte, venindu-i în întâmpinare, atunci când cel ce crede face primul pas. Fiecare efort al său este răsplătit printr-unul şi mai mare, făcut de Dumnezeu, atunci când Îşi revarsă iubirea, prin trimiterea harului ceresc. A crede, dincolo de angajamentul personal, presupune a-L iubi pe Hristos şi a căuta acea „asemănare cu Dumnezeu” (*Imago Dei*), pierdută odată cu pervertirea gândurilor, a intenţiilor şi acţiunilor noastre. Acest urcuş spiritual, în învăţătura Bisericii, este numit îndumnezeire *(Theosis)*, concept întâlnit cu precădere în literatura patristică de origine ascetică.

Deşi prin căderea, omul s-a îndepărtat de Dumnezeu, el se poate întoarce la Dumnezeu prin căinţă şi credinţă. Nu este nicio fiinţă alienată, lipsită de sens, o „mână de lut”, cum o numea Hamlet, dar nici una prometeică, renascentistă, definită prin ea însăşi, fără vreo determinare. Dumnezeu a înzestrat-o cu demnitatea supremă, ca preot al Creaţiei, însă, prin păcat, chipul i s-a alterat. El poate depăşi această condiţie doar prin unirea cu Dumnezeu (Theosis), prin Iisus Hristos. Fără credinţa în Dumnezeu şi lucrarea harului, omul se va asemăna orbului de la marginea Ierihonului, fiul lui Timeu (Mc 10, 46), pe care Hristos îl vindecă şi de orbirea sufletească.

În concluzie, revenind la cuvintele Mântuitorului „vai aceluia prin care vin smintelile!”, vedem că multe dintre „prilejurile de sminteală” ale lumii noastre vin prin idei şi fapte pervertite ale omului, atunci când mintea umană îndepărtată de Dumnezeu poate concepe cele mai distructive idei. Credinţa în Dumnezeu presupune o *metanoia*, adică o schimbare a minţii. În calitate de creştini, suntem datori faţă de Dumnezeu şi de aproapele nostru să nu fim o pricină de sminteală pentru ceilalţi, să nu profesăm ideile greşit. Datoria noastră de creştini, care trăim într-o cultură ce devine tot mai ostilă adevărului, este să-L mărturisim pe Hristos, nu doar prin gesturile noastre, ci într-un mod mai profund, prin alinierea continuă a minţii şi gândurilor la Adevărul credinţei, Care este Unul. Să-L rugăm aşadar şi noi pe Dumnezeu, aşa cum şi Apostolii L-au rugat: „Doamne, sporeşte-ne credinţa!”.

Robert CIOBANU

ELEVUL DE IERI AL ŞCOLII DE MESERII DIN TARGU OCNA , SFÂNTUL DE AZI AL BISERICII ORTODOXE

În minunatul orăşel Târgu Ocna, situat pe Valea Trotuşului, atestat documentar la data de 15 martie 1410, aparţinând unor oraşe feudale din Moldova, în care principala ocupaţie a localnicilor era exploatarea sării, în 8 octombrie 1899, avea să ia fiinţă prima „Şcoală de Arte şi Meserii pentru Băieţi”, sub numele de „Şcoala inferioară de Meserii pentru Băieţi”, care a funcţionat la început cu două clase, una de rotărie şi una de fierărie şi două ateliere corespunzătoare cărora, în anul 1911, li s-au mai adăugat încă o clasă şi un atelier de reparat bunuri de uz casnic.

În toamna anului 1923, când începea un nou an şcolar, pe poarta acestei şcoli avea să păşească sfios şi liniştit un băieţel de 14 ani, ce purta numele de Dumitru Ignat, născut pe data de 22 septembrie 1909, fiu al unei familii de ţărani cu opt copii, rămas orfan de tată la vârsta de un an şi câteva luni. Venit din nordul Moldovei, mai precis din comuna Vorniceni, judeţul Botoşani, ajunsese în această pitorească zonă mânat de dragostea lui Dumnezeu şi atras de dorul faţă de fratele său mai mare cu zece ani decât el, Gheorghe, cel care cu un an mai înainte (1922) intrase în obştea monahală a Schitului Măgura Ocnei, primise la călugărie numele de Ghimnazie şi fusese hirotonit ierodiacon.

În acea perioadă, situaţia materială a Schitului Măgura era una precară, lipsurile erau multe, în schimb trăirea duhovnicească era situată pe cel mai înalt catarg şi dragostea frăţească atât de puternică încât plinea toate lipsurile şi acoperea toate nemulţumirile.

În acest context, elevul Dumitru frecventa zilnic cursurile şcolii din oraş, coborând şi urcând muntele de multe ori poate flămând sau însetat, obosit sau întristat, dar mângâiat de gândul că Măicuţa Domnului în chip nevăzut merge alături de el, îl duce şi îl aduce de la şcoală, îi şterge lacrima de pe obraz şi îi alină dorul de mama şi de fraţiorii lui rămaşi acasă.

Odată ajuns la Schit, căuta şi el, deşi micuţ, să împlinească ascultările care îi erau încredinţate, să participe la sfintele slujbe şi să se încadreze în rânduiala mănăstirii. Cu multă râvnă, statornică hotărâre şi evlavie depunea eforturi aproape suprafireşti să poată fi şi el de folos şi în rând cu ceilalţi vieţuitori ai Schitului.

Ziua la şcoală cu mânuţele-i firave modela lemnul, învăţând meseria de tâmplar, având drept model de smerenie şi ascultare pe Însuşi Mântuitorul, Care şi El, alături de dreptul Iosif, lucra în atelierul de tâmplărie. Astfel, copilul Dumitru a reuşit să dobândească cunoştinţe şi abilităţi în acest domeniu, calificându-se în meseria de tâmplar, pe care o va îmbrăţişa şi practica, fiindu-i de mare folos pe tot parcursul vieţii.

A absolvit cu rezultate foarte bune şcoala în anul 1925, dar întrucât în sânul Bisericii în acea perioadă aveau loc mari frământări şi se iscase neînţelegeri cu privire la schimbarea calendarului, în 1926 Părintele Ghimnazie împreună cu fratele său Dumitru şi alţi doi părinţi hotărăsc să părăsească Schitul Măgura şi pleacă în Sfântul Muntele Athos.

La data de 6 septembrie 1926, ajung în Muntele Athos, oprindu-se, pentru început, la Chilia Sfântului Gheorghe din Capsala, unde au avut parte de o frumoasă priveghere în cinstea praznicului Naşterii Maicii Domnului, după care au vizitat mai multe schituri.

Din noiembrie 1926 până în iulie 1927, fratele Dumitru face ascultare la Biserica „Intrarea în Templu a Născătoarei de Dumnezeu”, lângă Karyes, în timp ce fratele său, Părintele Ghimnazie, stă la Mănăstirea „Iviron”.

În iulie 1927, Chilia Buneivestiri de lângă Mănăstirea „Pantocrator” a ajuns de vânzare şi a fost cumpărată de părintele Ghimnazie şi fratele Dumitru, împreună cu alt călugăr, părintele Sebastian. Ei au împrumutat 5000 de drahme pentru care au muncit ca argaţi trei ani la Mănăstirea Iviru.

În 1927, fratele Dumitru este tuns în monahism, primind numele de DIONISIE, iar în 1931, este hirotonit irodiacon.

Au stat acolo până în 1933, când Părintele Sebastian s-a mutat la Domnul, iar părinţii Ghimnazie şi Dionisie merg la Chilia „Sfântul Tihon din Zadonsk” din Capsala, condusă de Părintele Stareţ Ghedeon Chelaru, împreună cu care în 1937 vor prelua Chilia „Sfântul Gheorghe” din Colciu, pe care au refăcut-o din temelie şi de care Părintele Dionisie nu se va mai despărţi niciodată.

Chilia „Sfântul Gheorghe” de la Colciu aparţinea şi aparţine Mănăstirii Vatoped. Părintele Dionisie este hirotonit ieromonah în anul 1937, la Chilia „Sfântul Tihon”, de către Episcopul Sfântului Munte Ierotei, iar duhovnic devine în anul1945.

Bucurându-se de sfaturile marilor părinţi ai Sfântului

Munte şi având drept pildă de adevărată vieţuire monahicească pe fratele său, părintele Ghimnazie, care ajunsese la o mare sfinţenie, părintele Dionisie, trăind în mare linişte, ascultare şi smerită cugetare, se nevoia în post şi rugăciune, având un singur scop, anume dobândirea sfinţeniei, la care a şi ajuns.

După o grea suferinţă care l-a făcut să se topească văzând cu ochii, precum o lumânare, părintele Ghimnazie, la vârsta de 66 de ani, mai precis în 1965, se mută la Domnul, fiind adăugat la soborul Sfinţilor Părinţi athoniţi din Împărăţia lui Dumnezeu.

În 1979, bătrânul stareţ Ghedeon pleacă şi el la Domnul, iar conducerea Schitului „Sfântul Gheorghe" de la Colciu este preluată de părintele Dionisie, un om simplu, fără multă carte, dar care, după zeci de ani petrecuţi într-o aspră nevoinţă şi perseverentă asceză, devenise unul dintre cei mai experimentaţi duhovnici ai Sfântului Munte.

Lucrarea harului i se întipărise nu numai în suflet, ci şi în trup; ţinuta sa „respira" noblețe duhovnicească, iar faţa plină de lumină a Părintelui atrăgea privirile, bucura şi odihnea inimile. „Semăna cu chipul zugrăvit al Sfântului Ioan Evanghelistul, ucenicul Mântuitorului, parcă şi figura lui era aşa", astfel şi-l aminteşte un ierarh care i-a fost ucenic apropiat (Stareţul Dionisie - Duhovnicul de la Sfântul Munte Athos – Bucureşti, Ed. Familia Ortodoxă, 2019, p.10).

Din acest moment, activitatea părintelui Dionisie capătă o amploare semnificativă, deoarece, pe lângă faptul că era permanent căutat pentru sfaturi şi îndrumări de foarte mulţi pelerini, atât români şi greci, dar şi de alte naţionalităţi, trebuia să poarte grijă şi de partea administrativă şi de vieţuitorii Schitului, aşa cum frumos spune actualul părinte stareţ Dionisie Alb: „Ne purta în spinare pe toţi".

Deşi înaintat în vârstă, se ostenea singur la fiecare ascultare. Cu multă răbdare asculta pe fiecare la scaunul de spovedanie, îl sfătuia, îl ridica şi-l îndruma pe cel căzut, fără să-l judece şi îi acorda iertare necondiţionată. Era un colos de dragoste şi iubire părintească, iar cuvântul lui era plin de putere şi de har.

Pe cât de repede urca părintele Dionisie pe treptele virtuţilor duhovniceşti, pe atât de mult Dumnezeu Îşi revărsa mai îmbelşugat harul Său asupra lui, dorind să-l cureţe ca pe „aur în topitoare" şi să-l facă să strălucească şi mai mult între Sfinţii Săi în Împărăţia Cerească.

Astfel, în 1994, îngăduie ca Părintele să se îmbolnăvească de glaucom şi treptat, dar repede, după ce cu mult greu acceptă să primească o intervenţie la Salonic, apoi un tratament care i-a făcut mai mult rău decât bine, după două zile Părintele spune că acesta crede că i-a „atacat mintea" şi refuză să mai meargă la o altă intervenţie, asumându-şi aşadar pentru tot restul vieţii, care avea să fie de 10 ani, Crucea orbirii, spunând că, „dacă Dumnezeu aşa a voit să fiu orb, aşa trebuie să fiu".

Cu toate acestea, nu s-a lăsat descurajat de această grea încercare, ci şi-a transformat neputinţa într-un prilej de adâncire a smereniei, fapt pentru care Dumnezeu i-a trimis şi mai mult har.

Alături de marea virtute, smerita cugetare, pe care o avea părintele Dionisie, avea şi foarte multă dragoste pe care îi îndemna pe toţi cei care-i păşeau pragul să o aibă, spunând mereu că „Dumnezeu dragoste este".

Excela în dragostea pentru viaţa liturgică, pentru canon, pentru toată creaţia lui Dumnezeu şi, în mod special, pentru neamul românesc pe care l-a purtat în rugăciune şi în suflet toată vremea vieţii lui, spunând cu mare drag: „Am rămas orb, dar cu toată dragostea, aceeaşi dragoste o am ca şi înainte pentru neamul nostru românesc, pentru că noi, ortodocşii din ţara noastră, trebuie să ne silim, să fim mândri că suntem un popor care nu am cunoscut altă credinţă, n-am cunoscut idolatria, decât deodată credinţa ortodoxă, adică adevărul. Dumnezeu a binecuvântat poporul român de s-a născut aşa şi suntem datori să nu fim nepăsători, ar trebui să fim cei mai apropiaţi de Dumnezeu" (Ibidem, p.157).

Cu multă bunăvoinţă îi primea pe toţi pelerinii români, oricât de obosit sau ocupat ar fi fost, îi asculta, îi sfătuia şi niciodată nu ezita să se intereseze ce se petrece în ţară, cum merg lucrurile şi cum este viaţa duhovnicească.

Cu nespus drag şi dor depăna amintiri despre locul unde, copil fiind, Măicuţa Domnului l-a primit în braţele ei să-l crească şi să-i îndrume paşii spre Ierusalimul cel de Sus, deoarece „la umbra Icoanei sale Făcătoare de minuni a intrat în viaţa monahală", aşa cum frumos precizează actualul părinte stareţ de la Colciu, Ieroschimonahul Dionisie Alb, adică la Schitul Măgura Ocnei, din oraşul Târgu Ocna.

De această Sfântă Icoană Făcătoare de minuni, părintele Dionisie era legat cu sufletul, deoarece, în perioada 1923-1926, cât a vieţuit aici alături de fratele său, părintele Ghimnazie, au fost martori oculari la nenumăratele vindecări care se făceau cu mulţimile de bolnavi care veneau din toate colţurile ţării, se rugau la Icoană şi cu Harul Maicii Domnului se făceau sănătoşi.

Este cunoscut cazul relatat de părintele Ghimna-

zie cu privire la sora lor de trup, Maria, care „avea o umflătură mare, de mărimea palmei ei, pe abdomen şi cheltuise o mulţime de bani pe doctori dar fără vreun rezultat. Părintele Ghimnazie a slujit de trei ori Sfântul Maslu şi i-a trimis făină şi ulei sfinţit şi – minune a Maicii Domnului! – sora sa, Maria, s-a vindecat de boală” (www.sfaturiortodoxe.ro).

Cu durere Părintele spunea într-un interviu cum a fost dărâmat în 1964 Schitul Măgura, motivul pentru care a fost distrus, dar şi cum s-a bucurat enorm când a aflat că s-a refăcut mai frumos decât a fost (https;//youtu.be/oL1wwxI0Et0).

Cert este faptul că Părintele nu a încetat a se ruga pentru acest loc binecuvântat, pentru ca viaţa monahală la Măgura să renască şi mai ales pentru ca Icoana Maicii Domnului să revină acasă, aşa cum a spus cel care i-a fost devotat ucenic şi a preluat misiunea de stareţ, părintele Dionisie: „Cu siguranţă Sfântul nostru Stareţ a avut o contribuţie serioasă pentru înfăptuirea acestui vis (revenirea Icoanei) al mănăstirii sfinţiilor voastre. Să-şi continue misiunea acolo acasă unde îi este locul”.

Consider că această legătură duhovnicească, indestructibilă, dintre Maica Domnului şi părintele Dionisie se evidenţiază cel mai bine prin cuvintele de la începutul Icosului al şaselea din Acatistul Sfântului Dionisie: „Sub Acoperământul său cel sfânt, întru tăinuită tăcere, ai pus temelia vredniciei tale, prin deplină ascultare, smerită cugetare şi îndelungă răbdare”.

Şi aşa, pe prima piatră de temelie aşezată la casa sufetului său în Schitul Măgura, părintele Dionisie, timp de 78 de ani în Sfântul Munte, va tot aşeza piatră peste piatră, le va stropi cu lacrimile pocăinţei, le va uni între ele cu liantul dragostei, le va tencui cu mortarul discernământului, le va consolida cu canonul, iar atunci când, cu rugăciunea, sufletul va deveni palat şi va ajunge la înălţimea cerului, îl va acoperi cu smerita cugetare şi, bătând la uşa Împărăţiei, mila şi milostivirea lui Dumnezeu şi braţele Măicuţei Domnului îl vor primi înlăuntru, pentru că el însuşi spunea: „Una este uşa milei. Toate celelalte nici măcar uşi laterale nu sunt. Această uşă a milei dumnezeieşti se deschide numai cu rugăciune şi smerenie” (Arhim. Grigorie, Stareţul Mănăstirii Dohiariu,

Ucenic la oameni nevoitori, Ed. Bizantină, Bucureşti, 2015, p. 360).

Astfel, după o viaţă trăită în nevoinţă duhovnicească, osteneală, ispitire, lipsuri, neajunsuri şi suferinţe, dar cu multă dragoste, smerenie, blândeţe, rugăciune şi răbdare, părintele Dionosie reuşeşte să se învrednicească de daruri deosebite precum cel al discernământului, al înaintevederii, al facerii de minuni, arătându-se înţelept îndrumător al sufletelor pe calea mântuirii, strălucind în virtute şi evlavie.

În acest sens, părintele Dionisie capătă o conotaţie aparte în rândul monahilor din Sfântul Munte şi al celor din România fiind considerat: „lauda României şi a Sfântului Munte; vas ales al Duhului Sfânt; lucrător tainic al virtuţilor; un mare Bătrân al Sfântului Munte; un mare sihastru şi duhovnic; monahul cel frumos din Muntele Sfânt; un Ieromonah luminat de Duhul Sfânt; un ascet desăvârşit, ajuns la o înaltă vieţuire duhovnicească după zeci de ani petrecuţi într-o aspră asceză şi perseverenţă; bătrân cu o bogată experienţă duhovnicească” etc., ceea ce ne obligă din punct de vedere moral şi pe noi cei de astăzi şi de un neam cu el să-i recunoaştem adevărata valoare duhovnicească şi să-i urmăm sfaturile şi credinţa.

De remarcat faptul că, deşi în ultimii zece ani ai vieţii pământeşti Părintele nu s-a mai bucurat de vederea trupească, şi-a dus cu demnitate şi răbdare Crucea suferinţei, pentru că el privea şi vedea totul cu ochii duhovniceşti prin prisma veşniciei, cu dorinţa şi nădejdea de a ajunge cetăţean al Cerului.

După 81 de ani de vieţuire monahală, la venerabila vârstă de 95 de ani, în data de 11 mai 2004, când „Biserica prăznuia Paştile cântând ***Hristos a Înviat*** , stejarul cel înalt de la Colciu nu a căzut, nu s-a culcat, ci s-a întins numai pe pat ca să se odihnească şi să prindă puteri pentru marea călătorie spre veşnicie” (Ibidem, p. 368).

Preţuit şi iubit de călugării şi pelerinii de pretutindeni, părintele Dionisie a plecat la Domnul împăcat cu toată lumea şi cu el însuşi, cu chipul blând şi liniştit, strălucind de lumină şi lăsând în sufletele tuturor o pace şi o bucurie de nedescris, în nădejdea revederii în Împărăţia cea fără de sfârşit.

Marele duhovnic român din Sfântul Munte este petrecut spre veşnicie în ziua de 12 mai 2004, de către un impresionant număr de monahi greci şi români, de un sobor mare de stareţi şi preoţi în frunte cu Preasfinţitul Părinte Siluan, Episcopul Italiei, şi în prezenţa moştenitorului coroanei britanice, Prinţul Charles.

Mormântul Părintelui s-a transformat în scurt timp în loc de pelerinaj, fiecare lacrimă fiind adunată în vasul ales al sufetului său, fiecare obraz fiind mângâiat şi fiecare rugăciune fiind ascultată şi împlinită.

În cadrul şedinţei de lucru a Sinodului Mitropolitan al Mitropoliei Munteniei şi Dobrogei, din 28 septembrie

2022, Preafericitul Părinte Patriarh Daniel a prezentat textele liturgice care însoțeau propunerea de canonizare a Cuvioșilor Părinți Dionisie Ignat și Petroniu Tănase, din Sfântul Munte Athos, ulterior această propunere fiind înaintată Sfântului Sinod al Patriarhiei Ecumenice.

După cum „lumina nu se ține sub obroc”, tot așa trupul Părintelui nu putea să rămână în pământ nedescoperit. Și așa cum este rânduiala în Sfântul Munte de a se deshuma după o anumită perioadă, Dumnezeu a rânduit o zi în care osemintele Părintelui să fie scoase la suprafață, pentru a fi cinstite după cuviință, și anume ziua de 17 noiembrie 2022.

Rânduiala de deshumare a marelui duhovnic român a fost una specială, cu o puternică încărcătură spirituală în care a fost evidențiată cinstea de care se bucură ieroschimonahul Dionisie, atât în Muntele Athos, cât și în țara noastră.

La acest important eveniment, din partea Preafericitului Părinte Patriarh Daniel, a participat o delegație condusă de către Preasfințitul Părinte Episcop Timotei Prahoveanul care, în cuvântul său de învățătură adresat cu acest prilej, a evocat aspecte din viața și lucrarea duhovnicească, precum și exemplul personal de trăire ascetică pe care părintele Dionisie ni le-a lăsat drept moștenire și pe care ne-a îndemnat să le urmăm, conform spuselor Sfântului Apostol Pavel: „Aduceți-vă aminte de mai-marii voștri care v-au grăit vouă cuvântul lui Dumnezeu și, privind la sfârșirea vieții lor, să le urmați credința” (Evrei 13, 7).

Sfântul Sinod al Patriarhiei Ecumenice, reunit în zilele de 30-31 august 2025, a hotărât canonizarea celor doi cuvioși de origine română care au viețuit în Sfântul Munte Athos.

Părintele Dionisie Ignat de la Chilia „Sfântul Mare Mucenic Gheorghe”, Colciu, ce aparține de Mănăstirea Vatoped, va avea dată de prăznuire 11 mai, iar părintele Petroniu Tănase, de la Schitul Românesc Prodromu, ce aparține Mănăstirii Marea Lavră, va fi cinstit în fiecare an la 24 februarie.

Proclamarea canonizării Sfântului Cuvios Dionisie de la Colciu a avut loc în data de 19 noiembrie 2025, la Mănăstirea Vatoped, fiind un moment de o imensă însemnătate istorică pentru monahismul românesc din Sfântul Munte, la care a participat din partea Patriarhiei Române o delegație condusă de Preasfințitul Părinte Episcop Varlaam Ploieșteanul.

În acest fel, Cerul s-a mai îmbogățit cu un Sfânt Părinte rugător înaintea Prestolului Preasfintei Treimi pentru neamul românesc, iar pe pământ în calendarul ortodox s-a mai adăugat un nume de cuvios, care pururi va fi pomenit la Sinaxarul zilei din 11 mai.

Și așa, cel care mai ieri era elev la „Școala de Meserii”, din orașul Târgu Ocna, astăzi este Sfântul din calendarul Bisericii Ortodoxe.

Pentru noi cei de astăzi, care păşim pe aceleaşi străzi ale oraşului Târgu Ocna, pe aceleaşi poteci ale Muntelui Măgura, Sfântul Dionisie rămâne farul luminos care ne călăuzeşte paşii spre înaltul Cerului, este modelul ideal de urmat, este rugătorul permanent înaintea Maicii Domnului pentru mântuirea sufletelor noastre.

Cel care nu a ținut seama niciodată de lipsuri, de suferințe, de necazuri, de umilințe și de boli, ci pe toate le-a îndurat cu răbdare, le-a dres cu sarea înțelepciunii, le-a adăpat cu lacrimile pocăinței și le-a biruit cu rugăciunea și smerita cugetare, acum este povățuitorul nostru, este ocrotitorul și mijlocitorul nostru, ca unul care este de un sânge și de un neam cu noi și care prin întreaga lui viață închinată lui Dumnezeu, sub cinstitul Acoperământ al Măicuței Domnului, eternizează frumusețea, jertfa și valoarea monahismului românesc.

Pentru aceasta, îl rugăm să ne poarte în rugăciunile sale, să ne întărească în credință și mai ales aşteptăm să vină în mijlocul nostru.

Vino, Sfinte Preacuvioase Părinte Dionisie în mănăstirea noastră, să ne călăuzeşti paşii spre Patria Cerească!

Luminița-Maria RADU,
Mănăstirea Măgura Ocnei

Spicuiri din Filocalie

La fel şi robul care-şi iubeşte stăpânul, femeia şi copiii, renunțând la libertatea adevărată pentru legătura cu cele trupeşti, se face rob veşnic. De aceea l-a fost găurită urechea cu sula, ca nu cumva, auzind prin deschizătura firească a auzului, să primească vreun gând de libertate, ci să rămână necontenit rob, iubind cele de aici. *(Nil Ascetul, Filocalia I, Ed. Harisma, Bucureşti, 1993, p 250)*

Nu te face ucenic al celui ce se laudă pe sine, ca nu cumva, în loc de smerită cugetare, să înveți mândria. *(Marcu Ascetul, Filocalia I, Ed. Harisma, Bucureşti, 1993, p. 285)*

Cei trei uriaşi ai celui rău, care sunt socotiți ca cei mai tari, sunt cele trei rele amintite mai înainte: neştiința, maica tuturor relelor, uitarea, sora împreună lucrătoare şi slujitoarea ei şi nepăsarea trândavă care țese veşmântul şi acoperământul norului negru aşezat peste suflet şi care le sprijină pe amândouă, le întăreşte, le susține şi sădeşte în sufletul cel fără grijă răul înrădăcinat şi statornic. Prin nepăsarea trândavă, prin uitare şi prin neştiință se întăresc şi se măresc proptelele celorlalte patimi. *(Marcu Ascetul, Filocalia I, Ed. Harisma, Bucureşti, 1993, p. 401)*

DESPRE DRAGOSTEA LUI DUMNEZEU FAȚĂ DE OAMENI (III)

Aşa precum un părinte ia nişte **măsuri mai dure pentru îndreptarea unui copil îndărătnic**, tot aşa şi **Dumnezeu** încearcă, la un moment dat, astfel de tactici cu noi, dacă vede că nu ne îndreptăm... căci El mărturiseşte: „**Eu pe câți îi iubesc, îi mustru şi îi pedepsesc**" (Apocalipsa 3, 19).

În articolele anterioare, am vorbit de patru dintre astfel de măsuri, detaliate de Părintele Arsenie Boca:

1. **Chemarea lăuntrică prin glasul conştiinței;**
2. **Chemarea din afară prin cuvânt**;
3. **Chemarea prin necazurile vieții;**
4. **Chemarea prin necazurile morții**.

În cele ce urmează, ne vom referi la următoarele trei:

5. **Chemarea prin necazuri mai presus de fire;**
6. **Chemarea prin chinuri de la Antihrist;**
7. **Chemarea la Judecata generală.**

5. Referitor la **chemarea prin necazuri mai presus de fire,** Sfântul Arsenie arăta că, **dacă oamenii totuşi nu se întorc de la rele nici după asprimea necazurilor, atunci vin peste întunecata lume necazuri mai presus de fire.**[1]

„Tăriile cerului vor fi zguduite; nu voi cutremura numai pământul, ci şi cerul, zice Domnul!" (II Petru 3,10)

Căci: ***„Moartea şi sângele, învrăjbirea şi sabia, zdrobirea şi bătaia, asupra celor nelegiuți s-au zidit toate acestea şi pentru ei s-a făcut potopul!"*** (Sirah 40, 10-12)

Sfântul Arsenie afirmă că: **„Sus în Cer, la cârma nevăzută a lumii, se rânduieşte ce să fie jos pe pământ, cu toți şi cu fiecare în parte. Dar cele ce vin să se întâmple pe pământ, tot de aici – de pe pământ – îşi iau plecarea, aşa că, în toate, oricând, şi de noi atârnă, ce să ne vie de la dreapta judecată a lui Dumnezeu. Că aşa se ține cumpăna între sus şi jos."**[2]

Ca dovadă că de pe pământ se suie pricina – păcatele strigătoare la cer - şi că din cer coboară răspunsul, Părintele ne dă exemplul pieirii Sodomei din pricina sodomiei locuitorilor ei. De asemenea, ne aminteşte şi de potopul lui Noe:

„Sosit-a înaintea feței Mele sfârşitul a tot omul, că s-a umplut pământul de nedreptățile lor, şi iată, Eu îi voi pierde de pe pământ." (Facere, cap.6)

Iar **pentru vremurile viitoare mărturiseşte că**: **„avem alte răspunsuri ale cerului, atârnând peste faptele pământului"**, citându-ne exemple din Apocalipsă şi apoi concluzionând: **„E un lucru sigur, despre care nu mai încape nici o îndoială, că fărădelegile duc omenirea într-o istorie cu necazuri din ce în ce mai apocaliptice"**[3]**.**

6. În ce priveşte **chemarea prin chinuri de la Antihrist,** Părintele Arsenie ne aminteşte că acesta va fi evreu de neam, va primi să fie împărat peste toți împărații şi va tiraniza sub ascultarea sa tot pământul.

Creştinii – cu numele – din pricina înmulțirii fărădelegilor care sting Duhul, atât vor slăbi la minte, încât **de frică** (Apocalipsa 21,8) **mulți se vor lepăda de Hristos** (II Tesaloniceni 2,3) şi vor primi toată voia lui cea rea.

Satana va lucra în acela „tot felul de **minuni mincinoase**, semne, amăgiri nelegiuite, pentru fiii pierzării, fiindcă n-au primit iubirea adevărului, ca să se mântuiască. De aceea, pentru că iubesc păcatul mai mult decât pe Dumnezeu, Dumnezeu le trimite amăgiri puternice, ca să dea crezământ minciunii şi să cadă sub osândă toți cei ce n-au crezut adevărul, ci au îndrăgit nedreptatea**"** (II Tesaloniceni 2, 9-12).

Antihristul va lupta pentru moartea lui Dumnezeu din inimile creştinilor, moartea învățăturilor Sale, din mintea credincioşilor, moartea creştinilor, ucenicii Săi, pustiirea Bisericii Sale şi oprirea Sfintei Jertfe celei de-a pururi, care este Sfânta Liturghie.

„Chinurile cele de pe urmă, cele de la Antihrist, în care va lucra toată puterea satanei, vor întrece toate prigoanele, câte s-au întețit asupra creştinilor, de la început până în zilele acelea.

Deci, **când fărădelegile** vor încleşta mintea şi inima oamenilor şi-i vor sălbătici aşa de tare, **încât vor zice că nu le mai trebuie Dumnezeu şi Biserică şi Preoți**, încât va fi sălbăticirea şi **nebunia urii** (Luca 6,11) **peste tot pământul,** atunci vine **sfârşitul lumii"**[4].

„Căci pentru mulțimea fărădelegilor noastre, **de mult ar fi trebuit Dumnezeu-Tatăl să sfârşească lumea**, însă **Dumnezeu-Fiul, Cel ce este iubirea de oameni, mereu Se aduce pe Sine Jertfă sfântă înaintea lui Dumnezeu-Tatăl, mijlocind milostivirea de la El. Rabdă Fiul lui Dumnezeu pentru noi o răstignire neîntreruptă**; Mielul-Împărat stă mereu chezăşie înaintea Tatălui, aducându-Se în Jertfă, neîncetată rugăminte de mijlocire pentru biata lume. Că de n-ar fi sângele Mielului, al Însuşi Arhiereului Împărat, Iisus Hristos, dat de bună voie şi neîncetat, preț de mântuire pentru oameni, stând cu iubire şi părtinire pentru lume, de mult ar fi înecat Dumnezeu pământul în sângele oamenilor şi l-ar fi ars cu foc (II Petru 3). (...) Iată de ce, **toată lumea ar trebui să vină la Sfânta Liturghie, că pentru dăinuirea lumii e darul acesta pe pământ."**[5]

Sfântul Arsenie concluzionează apoi:

„Deci, câtă vreme mai sunt oameni ce caută pocăința şi Sfânta Împărtăşanie, satana n-are putere, îl opreşte Dumnezeu. Dar când oamenii se vor întuneca la minte aşa de tare încât vor împiedica Sfânta Liturghie, cu toată voia lor, vrând necredința, în zilele acelea va înceta şi Jertfa cea de-a pururi şi va începe urâciunea pustiirii, precum zice la Daniel, cap. 12: *Şi din vremea când va înceta Jertfa cea de-a pururi şi va începe urâciunea pustiirii, vor fi o mie două sute nouăzeci de zile.*

E vremea de trei ani şi jumătate, în care va propovădui Ilie, cel mai mânios proroc, şi va vesti cele şapte cupe ale urgiei lui Dumnezeu, cele de pe urmă, cu care se va sfârşi şi mânia lui Dumnezeu (Apocalipsa 15,1). Va fi o vreme de strâmtorare, cum n-a mai fost de la începutul lumii, şi nici nu va mai fi" (Matei 24, 21-22).

La plinirea acelei vremi de pe urmă, când răutatea va fi desăvârşit coaptă, va vesti Ilie (Maleahi 3, 23), Prorocul de Foc, a doua venire a Mântuitorului (...) dar oamenii fărădelegii îl vor ucide.

„Tocmai când potrivnicii Atotputernicului credeau că, omorându-l şi pe cel din urmă proroc, în sfârşit au terminat cu *Dumnezeu*, iată că Ilie învie...

Jidovii îşi dau seama de nebunia potrivniciei lor şi de înşelarea Antihristului, şi, cu înfricoşare şi cutremur mare, unii se întorc şi primesc pe Iisus Hristos-Dumnezeu, după cum mărturiseşte despre ei Scriptura.

Prorocul mincinos, Antihristul, prin duhul său necurat, cu care lucrează şi se ţine, răscoală pe toţi împăraţii lumii, să-i adune la războiul zilei celei mari a lui Dumnezeu (Apocalipsa 16, 14), în Valea lui Iosafat (Ioil 4, 12), la cel de pe urmă război şi la cea mai mare vărsare de sânge de pe pământ"[6].

7. Şi, în sfârşit, referitor la **Judecata generală,** adică la a doua venire a Mântuitorului, Sfântul Arsenie spunea că în zilele acelea înfricoşate **se va arăta Sfânta Cruce, luminată în slavă**, mai strălucitoare ca soarele, **semn slăvit de biruinţă a binelui asupra răului**. Atunci **Însuşi Dumnezeu-Cuvântul vine să cheme pe oameni,** însă de data aceasta nu la pocăinţă, ci **la judecată.** Atunci nu mai e pe crezute, mărturiseşte el, ci pe văzute.

Iar **pe Antihrist, în care lucra toată puterea satanei, *„Domnul Iisus îl va ucide** cu suflarea gurii Sale şi-l va nimici cu strălucirea venirii Sale"* (II Tesaloniceni 2, 8).

„E ziua Domnului cea mare şi înfricoşată, zi de fericire pentru cei chemaţi, aleşi şi credincioşi", dar **zi de groază pentru ceilalţi** care vor sta să-şi dea sufletul de groază şi de aşteptarea celor pornite să vină peste lume...

Şi **vor fi foarte multe strâmtorări pe faţa pământului şi îngroziri nenumărate,** descrise în Apocalipsă, încât *„în zilele acelea vor căuta oamenii moartea şi nu o vor afla şi vor pofti să moară; moartea însă va fugi de ei"* (Apocalipsa 9, 6).

Atunci oamenii se vor ascunde în peşteri şi în stâncile munţilor, strigând să cadă peste ei şi să-i acopere de mânia Celui Preaînalt (Apocalipsa 6, 15-17).

Sfatul ar fi următorul: ***„Cine e nedrept**, să nedreptăţească înainte. **Cine e spurcat**, să se spurce şi mai greu. **Cine este drept,** să facă dreptate mai departe. **Cine este sfânt**, să se sfinţească şi mai mult.*

*Iată, **vin curând şi plata Mea este cu Mine, ca să dau fiecăruia, după cum este fapta lui"*** (Apocalipsa 22, 11-12).

Sfântul Arsenie ne spune şi argumentează: „Şi va fi **Judecata,** căci fărădelegile strigă şi grăbesc Judecata." Ne mai atrage atenţia că **„Ziua aceea poate fi oricând."**

Concluzia noastră este să ne pregătim, cât mai avem timp, căci Sfântul ne aminteşte că: **„Dincolo nu e timp, ca la noi, ci veşnicia"** şi noi ştim că în cele în care ne va afla moartea, în acelea vom fi judecaţi... Să avem deci grijă ce veşnicie vom alege.

Să ne rugăm Domnului nostru Iisus Hristos să ne ajute să fim aflaţi fără de păcat în ceasul plecării noastre, pentru ca să petrecem în slava Sa, în veci. Amin!

Presb. Aurelia GENES

---

[1] *«Despre dragostea lui Dumnezeu faţă de oameni – Din învăţăturile Părintelui Arsenie Boca»*, Ed. „Credinţa Strămoşească", 2010;
[2] *Ibidem*, pag. 65;
[3] *Ibidem*, pag. 68;
[4] *Ibidem*, pag. 70;
[5] *Ibidem*, pag. 74;
[6] *Ibidem*, pag. 76.

DULCI NESTEMATE DE PRIMĂVARĂ

Vremea se schimbă-ncet, încet,
Şi eu uşor asta pricep:
Cerul de-acum se abţine,
Că primăvara iar vine!

Miroase a parfum dulceag,
Adus de vântul pribeag,
Din mici flori nestemate
Prea dulci înmiresmate.

Soarele zâmbeşte mai cald
Şi-n raza lui dulce mă scald,
Şi-i cânt duios din chitară,
Nu-mi pleca, Primăvară!

Tu ne oferi tot ce dorim,
În ploaie cu soare ne răcorim,
Învăluiţi de umbre-aromate,
Din codrii dulci nestemate!

AFLOAREI Alessia Elena
Clasa a IV-a B
Şcoala Gimnazială Nr. 2 Tg. Ocna

DARURI CEREŞTI

**Cât ai dat, în viaţa ta,
Să ajuţi pe cei mai slabi,
Atât Domnul îţi va da
Când vei fi în faţa Sa.**

**Câţi te-au ajutat cu drag
Şi le-ai mulţumit frumos,
Domnul le primeşte-n prag
Şi le ţine-n mâini, duios.**

**Binele ce l-ai făcut
Şi l-ai socotit ca dar,
De la Domnu-l vei primi
La al cerului hotar.**

Nicu COJOC

Piramida Alimentară: Evoluția Nutriției de la 1992 la 2026

Alimentația sănătoasă este un element esențial al sănătății publice. Piramida alimentară a fost pentru zeci de ani un instrument vizual central în educația nutrițională, dar ghidurile nutriționale au evoluat semnificativ. În contextul actual, noile recomandări pentru 2025 2030 introduc o piramidă alimentară radical diferită față de modelele clasice, reflectând noi dovezi științifice privind sănătatea metabolică, densitatea nutrienților și rolul alimentelor procesate.

Piramida alimentară veche (clasică)

Structură și principii

Piramida alimentară clasică, introdusă în anii 1990, a fost construită pe ideea unei diete echilibrate axate pe majoritatea caloriilor din carbohidrați:

–Baza piramidei: cereale (pâine, orez, paste), recomandate în cantități mari.

–Nivelurile mijlocii: legume și fructe, urmate de proteine (carne, pește, ouă, leguminoase) și produse lactate.

–Vârful piramidei: grăsimile, uleiurile și dulciurile, considerate de evitat sau de consumat rar.

Critici ale modelului tradițional

Piramida veche a fost criticată pentru:

–accentul exagerat pe cantitatea de carbohidrați, fără distincție clară între rafinați și integrali;

–lipsa unei diferențieri detaliate între tipurile de grăsimi;

–neglijarea elementelor de stil de viață (activitatea fizică, hidratarea);

–recomandări generale care nu țin cont de diferențele individuale.

Noua piramidă alimentară 2025-2030

Principalele schimbări structurate

Ghidurile nutriționale recente – cele mai actuale din SUA (20252030) – propun o *piramidă alimentară „întoarsă”*, care pune accentul pe alimente nutritive dense și pe evitarea alimentelor ultraprocesate.

1. Piramida este inversată:

–partea de sus (prioritară): proteine, grăsimi sănătoase, produse lactate, legume și fructe.

–baza (mai mică): cereale, în special cele integrale, consumate în porții reduse.

2. Proteine ca element central:

–recomandările moderne fixează aportul proteic bazat pe greutatea corporală (H”1,21,6 g/kg/zi), semnificativ mai mare decât în ghidurile anterioare.

3. Grăsimi:

– grăsimile „sănătoase” (mononesaturate, polinesaturate și unele grăsimi animale) sunt integrate și chiar prioritizate în contextul alimentelor dense nutritiv.

– se recomandă limitarea grăsimilor trans și a excesului de grăsimi saturate, dar nelimitarea totală a acestora.

4. Alimente ultraprocesate și zahăr:

– ghidurile moderne subliniază expres evitarea alimentelor puternic procesate (chipsuri, dulciuri, băuturi îndulcite) și a zahărului adăugat.

– consumul de alimente naturale și integrale („eat real food”) este esențial.

5. Recomandări pentru lactate și alcool:

– produsele lactate sunt incluse ca surse de nutrienți;

– recomandările pentru alcool sunt mai moderate și mai flexibile, în funcție de contextul individual.

Comparație: veche vs. noua piramidă

Aspect	Piramida veche	Noua piramidă 2025-2030
Structură vizuală	Piramidă tradițională cu baze largi	Piramidă inversată
Mai important	Carbohidrați (cereale) ca bază	Proteine, grăsimi sănătoase, fructe și legume
Proteine	Moderate	Prioritare, în fiecare masă
Grăsimi	Limitate în general	Diferențiate, grăsimi sănătoase acceptate
Zahăr și procesate	Menționate la vârf	Evitate complet sau foarte limitate
Abordare	Cantitativă, orientată pe calorie	Calitativă, orientată pe nutrienți și densitate

Semnificație şi impact

Noua piramidă reflectă evoluția științei nutriționale și răspunsul la provocările actuale de sănătate publică:

–prevalența obezității şi a bolilor metabolice obligă la scăderea consumului de carbohidrați rafinați și procesate;

–promovarea densității nutriționale şi a alimentelor naturale poate reduce riscul de boli cardiovasculare şi diabet.

În plus, această schimbare de paradigmă – de la cantitate la calitate – încurajează o personalizare a dietei în funcție de nevoile individuale și de starea de sănătate.

Concluzie

Comparativ cu modelul clasic, noua piramidă alimentară 2025-2030 reprezintă o schimbare majoră de paradigmă:

– se deplasează accentul de la carbohidrați, la proteine şi grăsimi sănătoase;

– se elimină sau limitează drastic alimentele procesate şi zahărul adăugat;

– se promovează alimente integrale, dense nutritiv, pentru o mai bună sănătate metabolică pe termen lung.

Bibliografie

Chiuve, S. E., & Willett, W. C. (2007). *The 2005 Food Guide Pyramid: an opportunity lost?* Nature Clinical Practice Cardiovascular Medicine, 4(11), 610620. https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/17957208/

Herman, D. R., et al. (2005). *A comparative analysis of the scientific basis and visual appeal of seven dietary guideline graphics*. Nutrition Research, 25(4), 423438. https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S027153170500037

Mozaffarian, D. (2026). *The 2025–2030 Dietary Guidelines for Americans: Updated Recommendations and Implications*. JAMA, 335(2), 120135. https://jamanetwork.com/journals/jama/articlepdf/2844092/jama_mozaffarian_2026_pp_260003_1768256999.09711.df?utm_

Harvard T.H. Chan School of Public Health. (2026). *Healthy Eating Plate & Pyramid Concep* https://nutritionsource.hsph.harvard.edu/2026/01/09/dietary-guidelines-for-americans-2025-2030/

ASTHO. (2026). *Understanding the new food pyramid: 2025–2030 dietary guidelines*. https://www.astho.org/communications/blog/2026/2025-2030-dietary-guidelines-understanding-the-new-pyramid_

Presb. Prof. dr. ing. dipl.
Nicoleta VARTOLOMEI

Sub ocrotirea Ta

Doamne, Tu eşti lumina ce ne veghează mereu,
Când paşii ni se pierd pe drumul cel greu.
Când inima oboseşte şi speranța ni-i stinsă,
Tu ne ridici din umbre şi ne reverşi credință.

Ne ții în brațele Tale, când furtuna ne înconjoară,
Şi ne arăți că iubirea-Ți nicicând n-o să dispară.
În fiecare clipă ne călăuzeşti cu blândețe şi har
Şi ne umpli inimile de pace în al Tău altar.

Când drumurile ni-s pline de pietre şi noroi,
Ne înveți să nu ne temem, să avem încredere în noi,
Ne întinzi mâna Ta să nu cădem în deznădejde,
Şi ne-mbraci cu iubire ce-n veci nu se sfârşeşte.

Doamne, Tu eşti lumina ce-n suflet rămâne,
Când noaptea îndoielii peste gânduri s-adună.
Tu eşti speranța vie ce arde în noi,
Izvor de mângâiere în grele clipe şi nevoi.

Când paşii noştri slabi se pierd pe căi străine,
Tu ne aduci din nou aproape, lângă Tine.
Ne înveți că răbdarea e scara către cer,
Şi că iubirea-Ți e darul cel mai sincer.

În taina rugăciunii ne regăsim mereu,
Cu sufletul deschis şi gândul către Dumnezeu.
Căci Tu eşti Începutul, Lumina şi Sfârşitul,
Şi-n brațele Tale simțim mereu Infinitul.

Mădălina CIOCHINĂ

Bucurii duhovnicești la vatra monahală de pe Cireșoaia

În mijlocul lunii ianuarie, Schitul din cartierul Poieni al oraşului staţiune Tg. Ocna şi-a serbat din nou ocrotitorul spiritual. Şi de această dată, Sfântul Cuvios Eftimie cel Mare a îndreptat paşii pelerinilor din valea Trotuşului să fie în comuniune, prin rugăciune, cu obştea Schitului ctitorit pe masivul Cireşoaia.

Într-un peisaj de poveste, bisericuţa de lemn a schitului a îmbrăcat haina de sărbătoare, îndemnând matinalii credincioşi la rugăciune.

Un sobor format din 12 preoţi a săvârşit slujba Aghiasmei mici, apoi Utrenia şi Sfânta Liturghie, sub protia părintelui Constantin Genes.

Ca în fiecare an, gândul părintelui stareţ Claudiu a fost la eroii jertfiţi pe aceste meleaguri pe care i-am pomenit cu recunoştinţă, alături de Înaltpreasfinţitul Părinte Eftimie al Romanului şi Bacăului, cel care a dat binecuvântarea înălţării acestui sfânt lăcaş de rugăciune. A urmat cuvântul de învăţătură rostit de părintele Silviu-Andrei Neicu despre viaţa Sfântului Cuvios Eftimie cel Mare şi, după slujba Parastasului, fiecare pelerin a primit câte un pachet cu mâncare pregătită special pentru această frumoasă zi de sărbătoare.

Prin grija părintelui stareţ Claudiu, s-a organizat, la sediul Protopopiatului Oneşti, şi o masă pentru clerici.

Vrem să mulţumim tuturor celor care s-au implicat în organizarea hramului şi celor care au fost prezenţi la slujbă şi rugăm pe Sfântul Cuvios Eftimie să le răsplătească însutit jertfa.

Al doilea eveniment important organizat la schitul „Sfântul Cuvios Eftimie cel Mare” a avut loc pe data de 7 martie, anul curent.

În această zi, au fost sărbătoriţi 86 de ani de la înfiinţarea Batalionului 22 Vânători de Munte „Cireşoaia” şi 20 de ani de existenţă a Batalionului 24 Vânători de Munte „Gheorghe Avramescu”, din Sfântu Gheorghe.

În acest sens, o delegaţie de militari însoţiţi de comandantul lor s-a deplasat la monumentul din vecinătatea schitului de pe masivul Cireşoaia pentru a participa la un ceremonial militar-religios dedicat marcării celor două date semnificative.

Totul a debutat cu intonarea Imnului de Stat, cu prezentarea unui scurt istoric despre cele două batalioane, apoi, prin grija părintelui stareţ Claudiu Panţiru, a fost săvârşit un Parastas pentru Vânătorii de Munte ai Batalionului 22 Cireşoaia care s-au jertfit pe aceste meleaguri în Primul Război Mondial. S-a arborat steagul unităţii militare prezente la eveniment, apoi Domnul Primar al oraşului-staţiune Tg. Ocna, Cristian Ciubotaru, a înmânat comandantului unităţii de Vânători de Munte din Sfântu Gheorghe o plachetă prin care şi-a exprimat recunoştinţa şi toate urările de bine pentru această unitate a Armatei Române.

S-a intonat imnul Vânătorilor de Munte, apoi ceremonialul militar-religios s-a încheiat cu depunerea unei jerbe de flori la monumentul din faţa Schitului şi cu oferirea simbolică de flori doamnelor prezente la acest frumos eveniment.

Preot Benone VĂSÂI

Mărţişor duhovnicesc în oraşul-staţiune Târgu Ocna

Cu binecuvântarea Înaltpreasfinţitului Părinte Ioachim, Arhiepiscopul Romanului şi Bacăului, în după-amiaza zilei de 1 martie 2026, începând cu ora 16.00, în oraşul-staţiune Târgu Ocna s-a desfăşurat procesiunea tradiţională din Duminica Ortodoxiei: „Sfintele Icoane – Bucuria Bisericii". În cadrul acesteia a fost integrată şi activitatea Pro Vita – „Marşul pentru viaţă".

Preoţilor din cercurile pastorale „Acoperământul Maicii Domnului" – Târgu Ocna şi „Cuvioasa Parascheva" – Dofteana li s-au adăugat tineri voluntari ai ATOR Oneşti, grupurile catehetice ale Parohiilor Larga şi Viişoara, precum şi o mulţime de credincioşi. Această manifestare complexă a debutat la Biserica „Adormirea Maicii Domnului" – Precista, cu slujba Acatistului Bunei Vestiri.

Cu icoane purtate cu dragoste pe braţe, cu steaguri şi îmbrăcaţi în port tradiţional, tinerii au format avangarda procesiunii, pornind spre Biserica „Sfinţii Voievozi". Aici au fost întâmpinaţi de către părintele paroh Sorin-Mihail Postelnicu, care le-a urat bun venit. Au fost rostite rugăciuni de binecuvântare a icoanelor, apoi toţi cei prezenţi au primit o gustare şi un ceai cald.

Punctul final al procesiunii a fost la Biserica Răducanu, unde părintele paroh Vasile-Ioan Panţâru a organizat o frumoasă primire. A fost continuată ulterior slujba Acatistului Bunei Vestiri şi au fost înălţate rugăciuni de mulţumire.

Cuvântul de învăţătură a fost rostit de părintele Nicolae Zaharia, protoiereul locului, care a transmis, de asemenea, binecuvântarea Părintelui Arhiepiscop Ioachim. La final, părintele Andrei-Silviu Neicu, paroh al Parohiei „Precista" şi reprezentant al Cercului Pastoral „Acoperământul Maicii Domnului" – Târgu Ocna, a mulţumit celor implicaţi în buna organizare a evenimentului.

În numele comunităţii locale, Domnul Primar Cristian Aurelian Ciubotaru a mulţumit Înaltpreasfinţiei Sale Ioachim, pentru înalta binecuvântare acordată desfăşurării acestui eveniment atât de onorant pentru locuitorii oraşului-staţiune Târgu Ocna şi care a atras atenţia tuturor acelora care au urmărit sau chiar au participat la acest marş al „mărţişorului duhovnicesc".

În spiritul începutului de primăvară, al zilei de 1 martie, dar şi al ospitalităţii, s-au oferit mărţişoare, simboluri florale, precum şi gustări de post.

Preot Dr. Silviu-Andrei NEICU

Sub semnul excelenței: Prof. dr. ing. Nicoleta Vartolomei obține un brevet de invenție național

ROMÂNIA

OSIM

OFICIUL DE STAT PENTRU INVENȚII ȘI MĂRCI

Brevet de invenție

Nr.133910

Acordat în temeiul Legii nr 64/1991 privind brevetele de invenție, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.613, din 19 august 2014.

Titular: UNIVERSITATEA "DUNĂREA DE JOS" DIN GALAȚI, GALAȚI, GL, RO

Titlul invenției: PÂINE CU ADAOS DE PUDRĂ DE MĂCEȘE, ȘI PROCEDEU DE OBȚINERE A ACESTEIA

Inventatori: TURTOI MARIA, SIBIU, SB, RO; PIRCU VARTOLOMEI NICOLETA, COMUNA DOFTEANA, BC, RO

Descrierea invenției, revendicările și desenele la care se face referință în acestea, fac parte integrantă din prezentul brevet de invenție.
Durata brevetului de invenție este de 20 ani, cu începere de la data de 19/09/2018, cu condiția

Prof. dr. ing. **Nicoleta Vartolomei,** cetățean de onoare al Comunei Dofteana și cadru didactic la Liceul Tehnologic Târgu Ocna, a obținut primul brevet de invenție pentru o soluție inovatoare în domeniul panificației, realizată în cadrul Universității „Dunărea de Jos", din Galați, sub coordonarea d-nei prof. univ. dr. ing. Maria Turtoi.

Nicoleta Vartolomei se distinge ca un nume strălucitor și în constelația cercetării universitare, un spirit creator care transformă știința în punte între cunoaștere și folosul concret al societății, aduce un moment de referință în istoria Liceului Tehnologic Târgu Ocna, devenind primul cadru didactic al instituției care obține un brevet de invenție.

Prin contribuția sa la obținerea brevetului de invenție ***„Pâine cu adaos de pudră de măceșe și procedeu de obținere a acesteia"*** (RO133910A2), propune o soluție tehnologică inovatoare, bazată pe utilizarea pudrei de măceșe ca alternativă naturală la acidul ascorbic de sinteză, un ingredient frecvent folosit în panificație.

Utilizarea pudrei de măceșe, bogată în compuși bioactivi, se aliniază tendințelor actuale din industria alimentară, care privilegiază ingredientele naturale și soluțiile tehnologice cu impact pozitiv asupra sănătății consumatorilor. Totodată, brevetul are un potențial ridicat de transfer tehnologic către mediul economic, fiind de interes pentru companiile din sectorul agroalimentar care urmăresc diversificarea portofoliului cu produse inovatoare și nutritive.

Brevetul obținut nu este doar o recunoaștere a meritelor individuale, ci și o dovadă că Liceul Tehnologic Târgu Ocna are dascăli care depășesc granițele activității didactice, contribuind prin inovație la progresul domeniilor în care activează. Într-o perioadă în care educația tehnologică își caută tot mai mult locul în peisajul modern, un astfel de succes devine un reper de prestigiu și un motiv de inspirație pentru elevi și colegi.

Comunitățile din Dofteana și din Târgu Ocna așezate pe harta vie a inovației primesc această veste cu admirație și recunoștință, conștiente că astfel de momente le construiesc identitatea și le consolidează reputația. Astfel, invenția devine nu doar brevet, ci promisiune, nu doar document, ci drum deschis către produse inovatoare, sănătoase și valoroase.

Prof. dr. ing. Nicoleta Vartolomei este doctor în științe inginerești, în domeniul Ingineria Produselor Alimentare. În perioada 2006–2016 a activat ca asistent universitar la Departamentul de Inginerie Chimică și Alimentară din cadrul Facultății de Inginerie a Universității „Vasile Alecsandri", din Bacău, unde a coordonat proiecte de licență și a fost membru al centrului de cercetare „Științe Inginerești Aplicate". Din 2021, predă la Liceul Tehnologic Târgu Ocna, la specializarea Alimentație Publică.

De-a lungul carierei, cercetătoarea a obținut 30 medalii de aur la saloane internaționale de inventică, inclusiv la Euroinvent, cel mai mare Salon de Inventică din Sud-Estul Europei, a publicat 50 lucrări științifice, 5 cărți de specialitate, a participat la 50 conferințe naționale și internaționale și a inițiat proiecte educaționale și activități de voluntariat.

Această realizare confirmă faptul că excelența nu este doar un ideal, ci o realitate posibilă atunci când vocația se împletește cu perseverența.

(Prof. Docan R.)

Ghicitoare

După iarna friguroasă care l-a ținut în casă,
Foamea este foarte mare și îl scoate la plimbare
să găsească vreo urzică sau vreo ciupercuță mică.
Ar mânca și niște miere să mai prindă din putere,
c-a slăbit atât de tare, că-i rămase blana mare.
Dar și-așa, toți pot să jure: cel mai gras e din pădure!
(Ursul)

Maria MOLDOVAN

Taina Crucii în Postul Mare

(urmare din p. 1)

Dumnezeu. Postul este o cale, un drum pe care încercăm să călătorim fiecare dintre noi, iar în centrul acestui pelerinaj întâlnim Sf. Cruce. Este un simbol, însă şi o realitate vie ce concentrează în sine întreaga istorie a mântuirii: Patimile, Moartea şi Învierea lui Hristos. Prin ea se descoperă sensul suferinţei, rostul jertfei şi adevărata măsură a iubirii, Sf. Cruce devenind cheia înţelegerii vieţii creştine în totalitate.

După primele săptămâni de nevoinţă, când trupul slăbeşte şi sufletul este încercat, Semnul izbăvitor apare ca un izvor de putere şi de lumină, ca amintire a unei suferinţe, dar şi ca prezenţa unei Iubiri ce nu se epuizează. Nu oamenii L-au răstignit pe Hristos în sens ultim, ci iubirea Sa L-a urcat pe Cruce. În acest sens, Crucea nu este un eşec, ci o biruinţă, nu este o tragedie, ci o descoperire care arată că Dumnezeu nu abandonează lumea, ci intră în suferinţa ei şi o transformă, adică îi dă sens mântuitor. În această lumină, Postul Mare înseamnă participare la această taină. Nu este suficient doar să contemplăm Sf. Cruce, ci suntem chemaţi să ne-o asumăm -„Cine voieşte să vină după Mine, să se lepede de sine, să-şi ia crucea şi să-Mi urmeze!” (Matei 16, 24-26) – acest cuvânt devine programul oricărui creştin postitor.

Nevoinţa în Post nu reprezintă un scop în sine, ci un mijloc ce ne ajută să ne eliberăm de robia dorinţelor şi să redescoperim libertatea interioară. Omul învaţă astfel că nu trăieşte numai cu pâine, ci cu fiecare cuvânt al lui Dumnezeu, iar prin rugăciune intră în dialog cu Creatorul său. Sf. Cruce ne învaţă acest mare adevăr despre om, căci în faţa sa se descoperă slăbiciunea, dar şi vocaţia înaltă a omului. Deşi căzut, omul este iubit, deşi rănit, el este chemat la vindecare. Contemplând apoi Golgota istorică a Crucii, vedem nu doar suferinţa lui Hristos, ci şi realitatea păcatului, vedem cum răutatea, ura şi necredinţa pot duce la moarte. Dar, în acelaşi timp, vedem cum iubirea poate transforma moartea în viaţă. Strigătul „Dumnezeul Meu, pentru ce M-ai părăsit?” (Matei 27, 46) nu este un semn de disperare, ci o asumare deplină a condiţiei umane. Hristos coboară până în adâncul suferinţei omeneşti pentru a o umple de prezenţa Sa. Astfel, nicio suferinţă nu mai este lipsită de sens, iar Sf. Cruce devine locul întâlnirii dintre Dumnezeu şi om, locul în care se uneşte cerul cu pământul, punctul în care istoria se deschide spre veşnicie.

Toate slujbele săvârşite în Postul Mare actualizează Răstignirea, transformând-o din amintire în prezenţă. Fiecare slujbă, fiecare cântare, fiecare gest liturgic ne introduc în această taină. Postul Mare devine astfel un Paşte continuu, o trecere neîncetată de la moarte la viaţă. Deşi este asociată cu suferinţa, Crucea deschide drumul către Înviere. Nu există Cruce fără Înviere, după cum nu există Înviere fără Cruce. Această unitate este esenţa credinţei creştine. Sf. Cruce este aşadar şi izvor de speranţă, un ajutor de nădejde pe un itinerar spiritual al Postului Mare, care începe cu pocăinţa şi se sfârşeşte cu bucuria Învierii. Pe acest drum, Crucea este însoţitorul permanent, ghidul şi sprijinul.

În lumina acestor gânduri, un moment concret de trăire a credinţei în Sf. Cruce a fost şi Procesiunea din Oneşti, 15 martie 2026, unde mii de credincioşi au mărturisit-o public. Evenimentul a transformat oraşul de pe malurile trotuşene într-un spaţiu liturgic viu, iar participarea tinerilor a arătat actualitatea credinţei în Înviere, căci Sf. Cruce nu rămâne doar un semn sfânt, ci şi viaţă care trebuie trăită şi mărturisită într-o lume dominată de egoism şi căutarea confortului. Taina Crucii nu poate fi epuizată în cuvinte, deoarece, prin înţelegerea ei, omul devine cu adevărat om, regăsindu-şi chipul şi asemănarea cu Dumnezeu. Aceasta este marea lecţie a Lemnului Domnului Hristos!

Continuăm să dezvoltăm oraşul!

(urmare din p. 1)

zăpadă, s-au tăvălit prin nămeți, au făcut bulgări şi au zburdat prin toate zonele oraşului, inclusiv în Parcul Măgura, iar părinții i-au supravegheat cu atenție şi s-au bucurat împreună cu ei.

Ultima zi a anului 2025 a fost una de sărbătoare. Zona centrală a oraşului a fost „invadată" de cete de urşi, capre, urători şi colindători, mascați, pluguşoare, căiuți etc., veniți să prezinte, pe scena din fața Primăriei, datini şi obiceiuri specifice zonei şi sfârşitului de an. Şi de

Datini şi obiceiuri

această dată, Festivalul datinilor şi obiceiurilor de iarnă, ediția a XVIII, ne-a adunat să întâmpinăm împreună magia sărbătorii de final de an 2025, în sunet de clopoței şi ritm de tobe! Tinerii oraşului din cartiere precum şi tineri veniți din localitățile vecine au fost protagoniştii acestor manifestări, ne-au făcut să retrăim farmecul tradițiilor de altădată şi să admirăm costrumele şi „costumațiile" pe care le-au purtat.

Spre miezul nopții, spectacolul oferit de edilii oraşului s-a mutat în zona din fața Bisericii Răducanu. Acolo, cu mic, cu mare, cu privirile spre cer, am asistat la un spectacol de artificii, menit să marcheze celebrarea tradițiilor noastre şi bucuria de a fi împreună în ultimele minute ale anului 2025 şi de a întâmpina anul 2026 cu speranță şi entuziasm! Ne-au urat cu toții un an 2026 mai bun, mai spornic în fapte bune, mai liniştit!

Dar, imediat după sărbători, am reluat, activitățile edilitar-gospodăreşti, componenta de bază a ceea ce înseamnă administrație publică locală. Străzile şi trotuarele au fost permanent curățate de zăpadă, s-au împrăştiat materiale antiderapante atât pe străzi cât şi pe trotuare, fapt ce a condus la evitarea unor evenimente nedorite. Cei care s-au ocupat de aceste activități au fost salariații de la cele două companii, SC CUPT SA şi SC UTIL CONSECA SRL, permanent gata să intervină acolo unde a fost necesar. La curățarea trotuarelor de gheață, în unele perioade au participat şi concetățeni de-ai noştri beneficiari ai venitului minim de incluziune, aflați în evidența serviciului social al Primăriei. După ce zăpada s-a topit, s-a trecut la efectuarea unor lucrări specifice sezonului de primăvară. S-a adunat de pe străzi nisipul împrăştiat pentru prevenirea derapajelor, s-au tăiat arborii bătrâni din Parcul Măgura, marcați de către specialiştii de la Ocolul Sivic Târgu Ocna. Pe unii din arborii tăiați erau amplasate echipamente electrice, fiind astfel necesară montarea unor stâlpi de beton pentru relocarea acestor rețele, activitate realizată cu salariații de la SC UTIL CONSECA SRL. Au fost toaletați arbori şi arbuşti din oraş, din incintele blocurilor, iar cei care prezentau pericol de rupere, în cazul unor vânturi mai puternice, au fost tăiați. Straturile de flori au fost eliberate de resturile vegetale din toamnă, făcând astfel posibilă răsărirea lalelelor plantate în primăvara anului trecut, care au iernat în pământ. În curând, oraşul se va umple de culoare şi prospețime!

Salariații de la SC UTIL CONSECA SRL, coordonați de ing. Mihai Stoean, după ce sărbătorile de iarnă au trecut, au demontat ornamentele care au împodobit atât de frumos oraşul nostru, s-a construit o punte de acces pietonal pe str. Crizantemelor, s-a recondiționat platforma pietruită şi s-a amenajat o copertină în incinta unde funcționează Jandarmeria Târgu Ocna, s-au realizat lucrări de igienizare a spațiului unde îşi desfăşoară activitatea stația de ambulanță Târgu Ocna. Avem în atenție toate problemele cu care se confrunta instituțiile din oraş şi acționăm prompt pentru rezolvarea acestora!

Începând cu data de 16 martie, Primăria oraşului Târgu Ocna a demarat campania de colectare a deşeurilor vegetale provenite de la gospodăriile populației. Vă încurajăm să participați la acțiunile de igienizare şi să contribuiți la păstrarea curățeniei în fața gospodăriilor, pe străzi şi în spațiile verzi. Fiecare gest contează!

O acțiune de curățenie şi ecologizare au organizat elevii de la Colegiul Național „Costache Negri" alături de parteneri locali, într-o zi în care mişcarea s-a îmbinat cu grija pentru mediu. Au adunat mai întâi deşeurile de pe râul Slănic, transformând zona într-un spațiu mai curat şi mai prietenos.

A urmat traseul spre Măgura Ocnei, prilej cu care au aflat mai multe lucruri despre sit-ul Natura 2000 Măgura – Târgu Ocna de la un specialist al Ocolului Silvic, înțelegând mai bine importanta protejării acestor zone. Priveliştea de care s-au bucurat, atunci când au ajuns sus pe culme, a fost răsplata pentru efortul depus! Activitatea a fost parte a programului „Cu apele curate" inițiat în 2019, care continuă să inspire comunitățile să protejeze natura.

Echipa de ecologizare

Felicitări elevilor, organizatorilor şi cadrelor didactice care i-au însoțit, pentru reuşita acestei activități! Doar împreună facem oraşul nostru mai curat şi mai frumos!

Dar, pentru că suntem la început de an, vă prezentăm câteva din

proiectele pe care trebuie să le continuăm, precum şi altele pe care le vom începe în acest an.

Macheta „Floare de colț“

Continuăm investițiile în educație, prin derularea proiectelor locale în infrastructura şcolară. Astfel, la **Liceul Tehnologic,** se va construi un corp nou de clădire pentru derularea activității didactice, la standardele actuale de performanță energetică, cu regim de înălțime parter şi o suprafață construită de 1.110 mp, înglobând o capacitate de 5 săli de clasă şi un laborator (fizică/chimie/biologie), fiind astfel asigurată desfăşurarea activității educaționale pentru un număr de 180 de elevi/schimb. Pentru acest obiectiv, a fost finalizată licitația pentru lucrări de execuție, urmând ca, după adoptarea Bugetului pentru anul 2026, să încheiem Contractul de execuție cu constructorul desemnat câştigător. Corpul de clădire unde a funcționat internatul va fi demolat, pe acest amplasament urmând a fi ridicată construcția nouă. Fondurile pentru aceste lucrări sunt asigurate prin Programul Operațional Regional, Prioritatea 6 - O regiune educată. Valoarea obiectivului ce se va construi este de peste 9.200.000 lei, la care se adaugă cheltuielile suportate din bugetul local cu demolarea actualelor clădiri vechi, amenajare curte, împrejmuire şi asigurare utilități. În numerele viitoare promitem că vom veni cu informații privind derularea lucrărilor la această investiție.

Grădinița „Floare de colț” îşi va schimba fața, se va transforma într-o clădire modernizată ce va oferi spații sigure şi funcționale, favorabile desfăşurării educaționale.

Investiția are menirea de a stimula familiile tinere de a rămâne şi a locui în oraş, având ca obiectiv pe termen lung revitalizarea comunității. Sprijinim astfel egalitatea de şanse şi integrarea timpurie în sistemul educațional, inclusiv prin facilități adaptate copiilor cu dizabilități sau nevoi speciale. La această dată a fost lansată licitația deschisă pentru execuție, licitatie la care sunt 8 competitori constructori înscrişi. Au fost adresate mai multe solicitări de clarificări către proiectant, care a răspuns în termenul legal. Echipa de implementare monitorizează procedura de evaluare, iar în scurt timp vom cunoaşte constructorul. Valoarea proiectată şi lansată în licitație, conform devizului de lucrări este de 7.500 000 lei, finanțare europeană prin Programul Operațional Regional, Prioritatea 6 - O regiune educată.

Va intra într-un proces de transformare şi **Clubul Elevilor,** investiție prin care se are în vedere realizarea unor lucrări privind *„Eficientizarea energetică şi creşterea nivelului de siguranță la acțiuni seismice prin lucrări de consolidare şi renovare energetică”*. Finanțarea pentru aceste lucrări este asigurată prin Programul național de consolidare a clădirilor cu risc seismic ridicat, derulat de Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice şi Administrației.

Creşa Tiseşti

Valoarea proiectată ce va fi lansată în licitație, conform indicatorilor tehnico-economici validați prin Hotărârea Consiliului Local nr. 138/ 23.12.2025, este de 9.900 000 lei.

Pentru a lansa licitația, a fost emisă Autorizația de construire nr. 5/05.02.2026, unde sunt prevăzute a se realiza următoarele: **lucrări de punere în siguranță** (lucrări provizorii de protecție împotriva infiltrațiilor de apă la nivelul acoperişului, lucrări de sprijinire planşee, lucrări de demolare a coşurilor de fum); **lucrări de decapare a tencuielilor şi îndepărtare a umpluturilor de pe planşee; lucrări de reparație ale zidăriilor** la fundații şi pereți (injectarea fisurilor din zidării cu amestecuri pe bază de ciment şi răşini epoxidice, lucrări de reteseri zidării cu dislocări, elemente crăpate, friabilizări, repararea zonelor de zidărie cu mortar friabilizat etc.); **intervenții la fundații; intervenții la pereții din zidărie** (consolidarea pereților prin cămăşuire cu beton armat**,** realizarea unor termoizolații exterioare din vată bazaltică/polistiren expandat cu grosimea de 10-15 cm etc.)**; intervenții la planşee; refacere acoperiş** (refacere şarpantă cu păstrarea configurației geometrice inițiale, refacere învelitoare, montare jgheaburi şi burlane); **refacere trotuare** în jurul construcției cu lățimea de 0,80-1 m şi panta de 3% spre exterior; scara exterioară cu structura metalică etc. Va rezulta o construcție modernă cu o suprafață construită de 635 mp, suprafață desfăşurată 907 mp, suprafață utilă 724 mp, termenul de execuție fiind de 24 de luni de la începerea efectivă a lucrărilor. O investiție atât de necesară pentru elevii din oraşul nostru care vor putea să-şi îmbogățească zestrea educațională cu o mare diversitate de cunoştințe din lumea artelor şi frumosului: pictură, muzică, dans, IT etc.

În numărul anterior vă informam că lucrările la obiectivul **„Construire şi dotare centrul multifuncțional tip creşă, Zona Tişeşti, Oraş Târgu Ocna, județul Bacău”** au fost finalizate. Odată cu adoptarea Bugetului anului 2026, vor fi prevăzute sumele necesare asigurării racordului la rețeaua electrică. Devizul prezentat de către furnizorul DelGaz privind soluția tehnică autorizată este de 1.500.000 lei fără TVA, o valoare extrem de mare pentru a o susține prin surse proprii. Suntem preocupați de identificarea/găsirea unor soluții de finanțare.

După adoptarea bugetului, echipa de implementare va derula procedura de achiziție dotări mobilier şi echipamente pentru dotarea acestei investiții. Cheltuielile pentru edificarea acestui obiectiv au fost asigurate cu finanțare parțială prin Programul Național de Dezvoltare Locală, buget local şi cu sprijinul major al Consiliului Județean Bacău, acesta asigurând aproape 50% din valoarea construcției. Prioritatea noastră este ca, odată cu deschiderea noului an şcolar 2026-2027, unitatea să-şi deschidă activitatea cu 4 grupe de copii.

Ne preocupăm să investim permanent în infrastructura şcolară, deoarece suntem conştienți că modernizarea şi reabilitarea spatiilor de învățământ

reduc stresul şi cresc capacitatea de învățare a copiilor noştri, cei care asigură viitorul de mâine!

Un proiect ambițios pe care ne propunem să-l implementăm în oraşul nostru este **„Dezvoltarea infrastructurii de turism şi turism balnear în zona centrală si reabilitarea, consolidarea şi restaurarea ansamblului Bisericii *Sfântul Nicolae* din oraşul Târgu Ocna, județul Bacău”**, pentru care am formulat solicitare de finanțare prin Programul Regional Nord Est, prioritatea 7 *„Promovarea dezvoltării integrate şi incluzive în domeniul social, economic şi al mediului, precum şi al culturii, al patrimoniului natural, al turismului durabil şi al securității în zonele urbane”*. Cererea a fost admisă din punct de vedere tehnic şi financiar. Organismele de evaluare continuă analiza acesteia cu celelalte capitole specificate în ghidul

Târgul de Turism

de finanțare. Vom reveni cu informații şi detalii pe măsură ce le vom avea.

Vor fi reluate şi continuate lucrările prevăzute în proiectul **„Modernizare infrastructură rutieră în oraşul Târgu Ocna”**, finanțat prin Programul Național de Dezvoltare Locală „Anghel Saligny”, în cadrul căruia un număr de 20 de străzi din oraşul nostru vor fi reabilitate şi asfaltate. Lucrările au fost sistate şi

Turism

puse în conservare pe timpul iernii, dar, începând cu data de 23 martie, acestea au fost reluate, constructorul fiind hotărât să se încadreze cu execuția acestora în termenul contractat, cu dorința ca finanțatorul, Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice şi Administrației, să efectueze plata facturilor la scadență!

Lucrările la investiția **„Extinderea şi reabilitarea rețelelor de distribuție a apei şi a rețelelor de canalizare în Târgu Ocna”**, lotul 1, finanțate de Uniunea Europeană prin Programul Operațional *Infrastructura Mare* şi din *Fondul European de Dezvoltare Regională* prin *Programul Dezvoltare Durabilă 2021-2027*, sistate pe durata anotimpului rece, au fost reluate din data de 23 martie 2026 şi vor continua pe străzile prevăzute în proiect. Urmărim cu atenție fiecare segment al lucrărilor şi, ori de câte ori a fost necesar, am intervenit la proiectanți şi constructor pentru rezolvarea aspectelor sesizate de către cetățeni. Investiția este utilă şi necesară comunității şi ne dorim ca aceasta să corespundă în totalitate normelor europene, dar şi cerințelor locuitorilor noştri.

Se monitorizează în continuare calitatea **„Apelor minerale terapeutice”** provenite de la cele 7 izvoare din Parcul Măgura, potrivit **Licenței de dare în administrare pentru exploatare nr. 20077 din 15.05.2017**. Aceste izvoare sunt întreținute şi igienizate corespunzător, ceea ce se reflectă în rezultatele analizelor pe care le efectuăm periodic şi care ne arată că proprietățile terapeutice inițiale se păstrează nealterate şi în prezent. În această perioadă, au fost întocmite documentele şi rapoartele prevăzute de lege pentru obținerea avizului de exploatare aferente anului 2026, şi aşteptăm primirea acestuia de la *Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Minier, Petrolier şi al Stocării Geologice a Dioxidului de Carbon*, *Inspectoratul zonal pentru resurse minerale* Câmpulung Moldovenesc.

Pe toate şantierele pe care le avem în oraş şi unde lucrările au fost sistate vor fi reluate şi continuate lucrările, administrația locală fiind în permanentă legătură atât cu proiectanții cât şi cu constructorii pentru realizarea acestora la termen şi în condiții de calitate corespunzătoare. În numerele viitoare ale revistei vom veni cu informații despre modul de desfăşurare a acestora, dar şi cu informații despre noi proiecte şi activități pe care intenționăm să le desfăşurăm.

Acționăm pe toate căile şi prin toate mijloacele pentru promovarea oraşului nostru ca stațiune turistică şi balneoclimatică, statut ce ne conferă mai multe oportunități de dezvoltare. În acest context, vă informăm că în perioada 12-15 februarie, la Bucureşti, s-a desfăşurat **Târgul de Turism al României,** unde oraşul nostru a fost reprezentat de Domnul Primar, Cristian Aurelian Ciubotaru. După cum se ştie, oraşul nostru oferă turiştilor şi vizitatorilor un divers patrimoniu turistic, balnear, cultural, spiritual şi natural remarcabil: Salină, izvoare cu ape minerale, biserici şi mănăstiri istorice, repere de istorie din Primul Război Mondial şi destinații importante pentru turismul de natură, de recreere.

Domnul primar a purtat discuții cu diverşi operatori de turism, cu reprezentanți mass-media şi reprezentanți ai diverselor instituții publice despre identitatea turistică, terapia balneară prin salinoterapie, oportunități de promovare şi experiențe

24 ianuarie

relevante pentru vizitatori, în acord cu specificul şi valorile locului. Discuțiile avute cu Domnul Ministru Irinel Darău, la sediul Ministerului Economiei, Antreprenoriatului şi Turismului împreună cu alți primari ai stațiunilor turistice şi balneare, au scos în evidență faptul că turismul balnear trebuie să devină un domeniu strategic pentru România, iar sprijinul statului în acest sector trebuie să fie unul consistent, esențial pentru sănătatea populației şi dezvoltarea economică.

În zona expozițională, a fost prezentă cu un stand propriu, Societatea Națională *Salrom* România, promovând frumusețile oraşului din adâncuri, de la Salina Târgu Ocna - Salt mine Târgu Ocna, şi calitățile terapeutice ale salinoterapiei. Muncim pentru ca oraşul nostru să continue drumul dezvoltării şi consolidării poziției naționale ca stațiune turistică şi balneoclimatică atractivă pentru toți.

Activitățile cultural educative îşi au locul şi rolul lor în cadrul acțiunilor pe care le desfăşurăm, de aceea fiecare moment cu semnificație deosebită este aniversat/sărbătorit aşa cum se cuvine. La 15 ianuarie, în **Ziua Culturii Naționale**, la Centrul Cultural „Ion Talianu", a avut loc un spectacol în care am adus un omagiu culturii române şi valorilor ei nemuritoare! Am organizat un moment cultural special dedicat poetului național Mihai Eminescu, la 176 ani de la naştere. Evenimentul susținut de către Primăria Oraşului Tg. Ocna a fost coordonat de Doamna profesor Georgeta Nichita Burculeț şi a fost apreciat de către participanți.

La 21 ianuarie, Sala de spectacole a Centrului Cultural „Ion Talianu", Târgu Ocna, a fost gazda unui spectacol cu actori consacrați şi cunoscuți publicului larg, cu trăiri autentice şi sentimente pure. S-a jucat piesa de teatru **„Maitreyi"**, după romanul cu acelaşi nume scris de Mircea Eliade, care prezintă o poveste reală trăită de autor în India şi care a avut în distribuție actorii: Ana Bodea, Alexandru Dunaev, Ioana Abur, Dani Popescu, Catrina Popescu, Corina Dragomir. A fost un spectacol minunat care a bucurat sufletele celor prezenți, prestația actorilor fiind răsplătită cu aplauze.

La 24 ianuarie, am sărbătorit 167 de ani de la înfăptuirea Unirii Principatelor Române, ocazie cu care a fost onorată memoria celor care au creat actul **Unirii Principatelor Române** cu speranța în suflet şi cu responsabilitatea de a păstra şi de a consolida această moştenire. În incinta Bisericii Răducanu, acolo unde se află mormântul unuia dintre cei care au participat activ la înfăptuirea actului Unirii, Costache Negri, în prezența unor oficialități locale, județene, naționale şi europene, a unui sobor de preoți şi a unui numeros public, cetățeni şi turişti, preoții au săvârşit un TeDeum închinat

Tricolor

personalității omului politic şi diplomatului Costache Negri, precum şi a altor înaintaşi care au avut un rol însemnat în înfăptuirea unirii de la 1859. Au fost rostite alocuțiuni de către oficialitățile prezente, în care s-au evocat evenimentele istorice ce au avut loc pe aceste meleaguri, precum şi importanța păstrării memoriei celor care şi-au adus aportul la realizarea actului istoric al Unirii.

Şi în acest an, drapelul tricolor lung de 120 metri, a fost purtat de elevii, profesorii unităților de învățământ, de unii reprezentanți ai instituțiilor publice europene, naționale, județene, locale şi de locuitorii urbei, pornind de la Biserica Răducanu, până în centrul oraşului, unde a fost ancorat pe turnul Primăriei. În jurul statuii lui Costache Negri din fața Primăriei, cei prezenți, tineri, elevi, cetățeni, turişti etc. s-au prins într-o mare horă a unirii, exprimându-şi şi în acest mod dorința permanentă de unitate!

Vă mai informăm că pe scena Centrului Cultural „Ion Talianu", la mijlocul lunii februarie, s-a desfăşurat spectacolul **„O viață de 3 parale"**, o seară de jazz autentic. Evenimentul, desfăşurat live, a fost o combinație de jazz şi poezie, susținut de oameni pasionați: Florin Bejan – claviaturi, Tibi Ioniță – voce, Ana Maria Ilie – chitară, Costel Borcea – chitară bas, Cuculiță Leş – tobe. A fost o seară de neuitat!

„Mama e una pe lume!" a fost denumirea spectacolului organizat de Primăria Oraşului Târgu Ocna, la Centrul Cultural „Ion Talianu", spectacol dedicat mamelor, ființele care aduc viața pe pământ! Pe scenă au evoluat elevii clasei de canto, coordonați de doamna profesor Gabriela Comăneci, care au oferit publicului momente muzicale deosebite, apreciate de cei prezenți. Invitatele speciale ale serii, Lavinia Tudureanu şi Sabina Raisa Toth, au completat programul artistic prin interpretări apreciate şi îndelung aplaudate. Spectacolul a reprezentat un prilej de emoție, bucurie şi apreciere pentru cea mai importantă ființă din viața fiecăruia dintre noi. A fost un eveniment cultural reuşit, de aceea, Primăria Oraşului Târgu Ocna mulțumeşte tuturor artiştilor, organizatorilor şi spectatorilor care au contribuit la realizarea lui sau au fost prezenti în sală.

Şi în perioada care urmează vor avea loc activități la Centrul Cultural „Ion Talianu" despre care vom vorbi în numerele viitoare.

Acest număr al revistei va apărea în preajma Sfintelor Sărbători de Paşti. De aceea, conducerea oraşului, Domnul primar Cristian Aurelian Ciubotaru, Domnul viceprimar George Pelin, Domnul administrator public Tiberiu Palade, Doamna secretar general Corina Vasoiu, împreună cu membrii Consiliului local şi aparatul de specialitate al Primarului le urează atât cetățenilor de religie ortodoxă cât şi celor de religie catolică sărbători cu sănătate, cu linişte şi pace sufletească, împreună cu toți cei dragi!

Hristos a Înviat!

Spectacol

Prin Cruce la mântuire

Din viaţa lui Raymond Lullus, primul misionar creştin între mahomedani, se povestesc următoarele:

În tinereţile sale a fost un om de lume. Trăia după poftele trupului, nu se îngrijea deloc de sufletul său, iar de Dumnezeu n-avea nicio frică. Într-o seară se găsea în camera lui şi cânta la ţiteră o melodie de dragoste. Deodată zăreşte în dreapta lui pe Mântuitorul răstignit, iar din mâini şi picioare curgându-I picături de sânge, în timp ce ochii Lui priveau stăruitor asupra sa. Raymond s-a speriat, a aruncat ţitera într-o parte şi a fugit afară.

Peste câteva zile se afla în aceeaşi cameră, tot într-o seară, cântând aceeaşi melodie de dragoste. Pe când era mai vrăjit de dulceaţa cântării, deodată apare în dreapta lui acelaşi chip al Mântuitorului. De data aceasta Raymond n-a mai fugit afară, a aruncat ţitera, a privit mai adânc în ochii Domnului, s-a apropiat de El şi a început să-I vorbească. Dar în această clipă Mântuitorul S-a făcut nevăzut.

Raymond a rămas cu privirea în sus de parcă era pierdut cu firea. Revenindu-şi în cele din urmă, s-a gândit mult asupra acestor întâmplări şi şi-a dat seama că este ceva dumnezeiesc. A înţeles că viaţa aceasta, trăită fără Hristos şi Evanghelie, n-are nici o valoare şi el tocmai era cuprins în vâltoarea unei astfel de vieţuiri fără Dumnezeu, fără credinţă, deşi era creştin. Chiar în seara aceea s-a hotărât s-o rupă definitiv cu trecutul plin de păcate. Şi-a închinat viaţa Domnului şi, peste scurtă vreme, a plecat să-L mărturisească pe Mântuitorul printre mahomedani. Oare nu cumva şi noi, deşi suntem creştini, avem o viaţă fără sinceră trăire în Hristos? Să ne cercetăm pe noi înşine. Să privim cu atenţie la Crucea Domnului Hristos, stropită de sângele Său nevinovat, şi vom înţelege că sângele Lui a curs pe cruce şi pentru curăţirea păcatelor noastre. Să-I mulţumim pentru această jertfă şi să ne străduim a trăi în duhul Sfintei Cruci, în întoarcere totală la Domnul Hristos şi în predare totală a vieţii noastre întru împlinirea Sfintei Sale Evanghelii.

Preot dr. Dumitru I. BODALE,
Trăiri în Hristos, Colecţia Teologică „Cuvântul Vieţii”, 1985, Detroit, Michigan.

Răspuns

Ce caldă-i lubirea ce-n piept mi se zbate!
Şi-n jur, din lubire văzduhu-i ţesut.
Suflarea, cuvântul şi gându-mi sunt toate
lubire fierbinte suflată-nspre lut.

Dar ce-s toate-acestea ce murmură-n juru-mi
Voind să se-apropie, cu pas tremurat?
Calzi nouri de aburi le suflă plămânii
Şi parcă spun toate „Ne eşti împărat!”

Şi-acestea ce-n ceruri se zbat făr’ să cadă
Însoţind a lor zbatere cu sunete care
Îmi iau răsuflarea făcând-o să creadă
Că poate în ceruri cu ele să zboare?

Tot noul din jur întrebări naşte-n mine
De-un lucru, doar unul, să fiu sigur pot
Lumina ce-o văd că spre mine tot vine
E Însăşi lubirea ce-o simt peste tot.

Vasile ILIE

Colegiul de Redacţie

Preşedinte: **IPS Dr. Ioachim, Arhiepiscopul Romanului şi Bacăului**
Consultant: **Pr. Nicolae Zaharia, Protoiereu de Oneşti**

Redactor-şef fondator: **Pr. Petru Roncea**

Redactori: **Pr. dr. Daniel Nichita, Pr. dr. Andrei-Silviu Neicu, Pr. Vasile Panţiru, Pr. Sorin Postelnicu, Pr. Elisei Roncea, Pr. Daniel Pintilie, Pr. Ionatan Stanciu**

Corector: **Pr. Teofil Roncea**

Colaboratori: **preoţii, profesorii şi oamenii de suflet şi de cultură ai staţiunii Târgu Ocna şi de pretutindeni**

Revista «Sarea pământului» se află sub ascultarea duhovnicească a Arhiepiscopiei Romanului şi Bacăului. Articolele spre publicare se primesc prin membrii Colegiului de Redacţie şi nu se returnează.

Adresa Redacţiei: *Preot Petru Roncea, B-dul Ferdinand I, Bl. F3, Sc. A, Ap. 7, Târgu Ocna, Jud. Bacău; tel. 0741/089798 e-mail: petruroncea@yahoo.com*

Tipărit la S.C. MAGIC PRINT S.R.L. Oneşti
Tel/Fax 0234-319.810

ISSN 1841-7760